تریفەی هەڵبەست

1968

پێشکەش بۆ بەگیانی نەمری "بێکەس"

هۆنراوەکانم

هۆنراوەکانم پەپوولەن
بەشوێن وشەی دڵا ئەفڕن
گەرا ، لە ناو گیانا ئەخەن
لە دەروونا ، وچان ئەگرن.

★

ئاوێنەی پرشنگی ئاسۆن
گزنگی دەمەو بەیانن .
شەونمی سەر پێڵوی چرۆن
شنەی هەواری کوێستانن

★

چاویان شینە وەکو ساماڵ
وەك ئەستێرە ئەجریوێنن.
دڵیان پاکە وەکوو مناڵ
بۆ تەنیایی، خەم ڕەوێنن .

★

مانگە شەوی ناو خەیاڵن
بریسکەی بەفری سەر لووتکەن.
نێرگزی نەورۆزی ساڵن
وردو درشت، دڵخۆش ئەکەن
★
زەردەی ئێوارەی بەهارن .
کزەی شەماڵی هاوینن .
وردە شەپۆلی روبارن .
تریفەی سەر گۆمی شینن .
★
پشکۆی ئاگری زستانن
هێشوی سەرلقی ناو رەزن.
هاژەی چەمی دارستانن
پەلکە زێڕینەی پاییزن
★
هاودەمی جوانی پەرستن .
کامی گیانی خۆشەویستین .
تەزووی حەزی هۆش‌و هەست .
لەلانەی ئاواتا ئەژین .
★
هەڵبەستەکانم باوەڕن
نائومێدی‌و خەم ئەنێژن
ڕێی تاریکیی ژیان ئەبڕن

بۆ ئازادیی ، خوێن ئەڕێژن .

★

مەشخەڵی دەست جەنگاوەرن
بەڵێنی ڕێی کۆڵنەدانن
لوولەی تفەنگی سەنگەرن
سرودی دەم شەهیدانن .

★

ناڵەی دەرونی هەژارن
کسپەی دایکی سك سووتاون
بازووی کوردی کرێکارن
هۆڕەی دوای جووتی جوتیارن .

★

گەلێ جاریش، پەستن، ئەگرین
هۆن هۆن فرمێسك هەڵئەڕێژن
گوڵی گەشاوە پێش وەرین
بەدەستی خەفەت ، ئەنێژن

★

یان بڵێسەو کڵپەو گڕی
گیانی خۆ بەختکەرانن
هۆنراوەکانم ، هۆگری
چاو و دەمی کچی جوانن

★

قژی زەردو کوڵمی گەشن
تامی ماچو چرپەی رازن
لێوی قووتو نیگای رەشن
خۆزگەی یارو لەنجەی نازن .

★

هەڵبەستەکانم ، سنووریان
نییەو سەربەست یەنو ئەچن
هەموو دونیا ، هەموو ژیان
لە باوەشی خۆیان ئەگرن .

بەغدا
حوزەیرانی/ 1968

دیاریی ئەم جارە

بۆ "ن" ی خۆشەویست

لەسەر ڕێگەی گەڕانەوەم
چی بێ دیاری سەردانەوەم؟ !
بۆ ئەمجارە
بۆ نەورۆزی ئەم بەهارە
چی پەسەندی یادگارە؟!
چی بۆ بەرم؟
بۆ ئەو یارە
زۆر نازدارە؟!
پاش گەیشتن
چی بێ دیاریی پێشکەش کردن؟
چی بێ گوڵی دڵ و دەستم
بۆ تاقانەی خۆشەویستم؟!

★

کوڕ و کچی جووت دەزگیران
دەستیان لە ناو دەستی یەکا
گوڵی خۆشەویستیی ژیان
ئەکەن بەبەرۆکی یەکا .
سەرچاوەی دڵ بەختیارن
بۆ ئاواتی بەیەك گەیشتن
دڵ خومارن
ئاوی باخی گیان ئەدێرن
ئەم بۆ بووکیی ، ئەو زاوایی
دیاری یەکتر هەڵ ئەبژێرن.

★

لە شەقامی رازاوەدا
چاوی دوو دڵ ، سەرنج ئەدا
ورد ئەگەڕێ
تا دیاریی یار هەڵ بژێرێ .
کۆگا جوانە
هۆڵی خاوێن ، فراوانە
بابەتی ئەتەکێتی تازە
جێگەی نازە
بەشی زۆری بۆ کچانە
بۆ کوڕی دوور لە دڵخوازە
بۆ دڵداری وەك من غەریب

بانگکەرێکی دەم بەڕازە

★

ئەم کۆگایە
جێی سەر پەڕی لەبەر چاوە
ناوی "بووکی" لە خۆی ناوە .
بابزانم دیاریی بووکی
ئێسك سووکی
منی تیایە
ئەم کۆگایە؟
لە بۆفییەی شووشە بەنگا
لەناو تاقی رەنگاو رەنگا
لە رووی جامخانەی قەشەنگا
دیاریی جوانە و خۆ دەرئەخەن
بە تایبەتی بانگم ئەکەن !.

★

ئەو ملوانکەیە پێم ئەڵێ:
بۆ گەردنی گەلێ جوانم
زۆر دەمێکە، من پەسەندی
دەست و دڵی دڵدارانم
ئەم سەفەرە
بۆ یارەکەت من هەلگرە
من نییانم !

من قەدری گەردنی بەرزی
چاك ئەزانم.
ئەو موستیلەیەش بانگ ئەکا
وەرە بۆ لام
بۆ تۆ تەنها منم مەرام
بۆ پەنجەی جوان و ناسکی
یارانی تر هەر من لوام
لە پێش چاوی جوانی ئەبم
هاودەمێکی گیانی ئەبم
تۆ دڵدارێکی هەژاری
نرخم هەرزانە، بمكڕە.
من هەڵ گرە!.

★

ئەو گوڵ ئەستێرەی سەرسنگە
لە دوورەوە چاو دائەگرێ
ئەڵێ: چیت کرد کات درەنگە
خاوەنەکەم هەڵم ئەگرێ
دەستم بەرێ.
لە من جوانتر ئەبێ کێ بێ ؟
بەس بگەڕێ
بۆ شوێنێکم، جێ نزرگەی
گشت دڵدارە

ناونیشانم، شوێن وجێگەی
لەوانی تر، زۆرتر دیارە.

★

دڵ پێی وتن :
گرانە لام پەسەند کردن
ئێوە شایەن بە یارم نین
بە دڵخوازی ، نازدارم نین
ئەبێ چی بێ لە دنیادا
بۆ جوانی ئەو بێتە کڕین
کام شت نرخی زۆر گرانە
بۆ خۆشەویستیم هەرزانە .

★

لەسەر رێگەی ، گەڕانەوەم
جانتا ، ئامادەی سەفەرم
چی بێ دیاریی ، سەردانەوەم؟
چی بۆ بەرم؟
بۆ ئەمجارە
چی پەسەندی یادگارە ؟
بۆ ئەمجارە:
ئەم هەڵبەستە
پێشکەش بێ بەو خۆشەویستە !.

بەغدا/1967

باوکی شەهیدم

-1-

بابە! تاسەی، بینینەوە، بۆ تۆ پەرۆش بوو

ئارامی دڵ، لەناو یادا، ونو خامۆش بوو

چاوەڕوانیی، زیاتر خەمی، تۆی بۆ ئەهێنام

بزەی خۆشیی، لێم تۆرابوو، نەئەهاتە لام

پەپوولەی خەم، لەسەر پەڕەی، دڵی ژاکاوم

قەتیس مابوو، وەك فرمێسکی، بێدەنگی چاوم

لەو رۆژەوە، کە تۆ چەکت، کردبۆوە شانت

چەکی تۆڵەی، ڕێی سەربەرزیی، بۆ نیشتمانت

لەو رۆژەوە، ئیتر منیش، بڕام لەگەشە

ئەو گەشەیەی، کە باوکێتیی، وا لەباوەشە!

بەڵام بابە، ئەمزانی بۆچ، وێڵی کێوانی

لەبەر چییە؟ کە ئاوارەی، خۆشیی ژیانی!

ئێستەش بیرمە، ئەو شەوانەی، کە دائەنیشتین

هەتا درەنگ، وەنەوز چاوی، بەخەو ئەگرتین!

پێت ئەوتین: من خولّقاوم بۆ نیشتمانم
شانازییە لەو رێیەدا بەختیی کەم گیانم
ئێستەش بیرمە کە رووی دەمت لەدایکم کرد
کە پێت ئەووت: من منالّم گۆش ئەکەم بۆ کورد!
هەر ئەوساکە، من ئەمزانی، کەوا نیشتمان
لەناو گیانتا، لەناو بیرتا، ئەژی تا نەمان
بابە کاتێ، رۆشتیت مالّ ئاواییت کرد لێمان
هەرگیز یادی، ئا ئەو شەوە، ناچێ لەبیرمان
هەمومان بووین، وردیلەکان، بەسەرنجی چاو
ڕووی پرسیاری، بێ قسەیان، لەدلا جێماو
نە ئەفامین، کە تۆی باوکیان، لەسەر ڕۆشتنی
بۆ ئەو شوێنەی، کە ئامادەی، خۆ تیا کووشتنی.
ئێستەش بیرمە، دەستت هێنا، بەسەر سەرمانا
بەتاسەوە، ماچی دواییت، کرد لەگەلّمانا
ئینجا وتت: کۆرپەلەکان، رۆلّەکانی من
گەرچی پەستم، جێتان دێلّم، بەلاّم وا دوژمن
هاتۆتە سەر، جێ نزرگەی، نیشتیمانەکەم
بێ شەرمییە، بۆی نەجەنگم، لەترسا راکەم!

-2-

ئەی بابە گیان، پاش رۆشتنت، تاسەی بیرکردن
هەمووومانی، هێنایە سەر، بۆ لای تۆی بردن:

بەڵام ترس، لەداگیرکەر، لەدەوری شارا
ئەو ئاواتەی کپ کردەوە لەگیانی تارا.
جار جار نامەت، تاریکاریی، لا ئەدا لەدڵ
خەمی دەروون، ئەتوایەوە، بۆ بەهاری گوڵ.
شنەی وشەی، نامەکانت، فێنکایی هیوای:
ئەدا بەگیان، لەو دوورەوە، کە سەربەست ئەدوای.
نامەت بڕا.. دیسانەوە، پایزی پڕ خەم
رووی کردەوە، ژیانەکەی، خێزانی ماتەم
بەبێئارام، کەوتینەوە، دەریای دڵ تەنگی
هەزار پرسیار، لەشوێن ئەنجام، بۆ تۆ ئەجەنگی
هەواڵەکان، پەڕەژاکاو، سیس‌و وەریبوون
مەلی خۆزگەی، نەوبەهاریان، لەسەر تەریبوون!
لەدواجارا، بەئەنجامی، هەواڵ گەیشتین
ئەو هەواڵەی، فرمێسکی زۆر، شەوی پێ رشتین!
بابە! تاسەو سۆزی گەرم‌و گوڕی جارانت:
ئەوەی مابێ یادگارە وەك نامەکانت.
سەرنجی یاد، لەرابوردوو، مایەی ژیانمە
بیرەوەریی، تروسکایی، ئێستەی گیانمە!
خەیاڵی تۆ، هەتاکوو بێ، زۆرتر ئەمدوێنێ
بەو داخەوە، بەو یادەوە، شەوان ئەمنوێنێ.
ئەی بابە گیان، هەرچەند ژیان، وەها ناخۆش بێ
کە شەوو رۆژ، ئەم ئازارەی، ئێمەی لەکۆش بێ

بەڵام مادام، مردنەکەت، جێی شانازییە
بۆ ئەم خاکە، بۆ نیشتمان، بۆ سەربەرزییە!
مادام خوێنت، رژانە سەر، سەنگەری نامووس
بووی بەمۆمێ، کە بسوتێی، بۆ رێی چارەنوس
بۆ ئەو رێیەی، کە کاروانی، شەبەقی ئاوات
مژدەی رۆژی سەرفرازیی بەم کوردە بدات!
مادام مردی بۆ ئەوەی گەل بژیو سەربەست بێ
نیشتمانت سەربەخۆ بێ، نەوەك ژێردەست بێ
شانازیمە تۆ باوکمی شەهیدی کوردی
بۆ باوەڕی کوردایەتی بەمەردی مردی!.

-3-

هەرچەند ژیان، وا شەوەزەنگ، تاریكو رەش بێ
لەپرشنگی، خۆری رووناك وەها بێبەش بێ
هەرچەند خەوی نەسرەوتنم دوورو درێژ بێ
هەورازی خەم زۆر لەئێستەم سەخترو لێژ بێ
بەڵام مادام، لاوی مەردی، ئەم نیشتمانە
قاڵ بووی بیری شۆڕشگێڕیی تفەنگ لەشانە
راپەڕیوە، یەکگرتووە، گیان لەسەر دەستە
جەنگاوەرە، دڵ نەترسە، خاوەنی هەستە
مادام خوێنی لا هەرزانە بۆ رێی سەربەستیی
سەر شۆڕ ناکا بۆ ژیانی دیلیو ژێردەستیی

هەرگیز نامرێ، هەر ئەگاتە، رۆژی ئازادیی
دەستی هیوای، ئەکاتە مل، بەهاری شادیی
ئەی بابە گیان، من دڵنیام، لەوەی سبەینێ
کە ئەم کوردە، تۆڵەی زۆری وەك تۆ ئەسێنێ
من دڵنیام شەوەزەنگی ئەمشەو نامێنێ
تیشکی خۆری رۆژی رووناك چاو هەڵ ئەهێنێ
من دڵنیام، کۆتو زنجیر، هەر ئەپچڕێنین
قەلای رەشی ئەژدەهاکیی، هەر ئەڕوخێنین.
من دڵنیام وردیلەکان رەشو رووتی کورد
ئەوەی زۆردار لەباوەشی دایكو باوکی کرد
سبەی پۆشتەن وەك فریشتەی شادی سپیو جوان
تێرو تەسەل گۆرانیی خۆش ئەڵێن بۆ ژیان
من دڵنیام کە هەر ئەبێ شەومان بەسەر چێ
گەل دوژمنی داگیرکەری بخاتە ژێر پێ
ئەوسا بابە، رووسووریی هەر، بۆ شەهیدانە
بۆ کاروانی سەربەخۆیی رێی تێکۆشانە
بابە جێگەت تۆ ناو دڵە، نەك گۆڕی تەنگە
ناوت نەخشی، تۆمارێکە، کە بەخوێن رەنگە
تۆ هاوڕێی ئەو گیانانەی کە هەرگیز نامرن
هەزاران ساڵ بێتو بڕوا، گەردی کۆن ناگرن
تۆ هەڵگری ئەو مەشخەڵەی کە مەردایەتی
هەڵی گیرسان بۆ باوەڕی رێی کوردایەتی

تۆ نەبەردی، تۆ ئەو کەسەی کە داگیرکەران
هاتنە سەرت بەتۆپو تانك بەبۆمبا باران
بەجێت نەهێشت سەنگەرەکەت هەڵیان نەکەنیت
لەگەڵ مردن دەستەو یێخە مەردانە جەنگیت
دەسا بابە پێڵوی چاوی نووستنت لێك نێ
نەتەوەکەت رووسوورانە ناوت ئەهێنێ
پشت لەدوای پشت بەرۆشنایی باوەڕی ئێوە
نەوەی تازە بەو گیانەوە ئەچێ بەرێوە!

سلێمانی/1963

سێ هەڵبەستی تینوو

-1-

شەوگار تاڵە، دەروون پەستە

ئەستێرەکان.. کزوو زەردن

خەم لای ژیان خۆشەویستە

شیعرم کەوتە ئەشك رشتن.

پایز لەگیانا میوانە

بەهار گەڵای سەوزی وەریی

داری یادم ئەرخەوانە

بۆیە ئەمشەو بەکوڵ ئەگریی.

ئەستێرەیەك سووك چرپانی

بەگوێی دڵی کاسو وڕدا

وتی: چیتە پەرێشانی؟

وا گیان ئەکەی بەناو گڕدا؟

بەنوزەیەك وەرامەکەی

پچڕ.. پچڕ. هاتە دەرێ

وتی: دیار نییە نامەکەی

دەنگی خۆشی، ناگاتە گوێ.

-2-

وتیان: نێرگز بەم چلەیە؟

وتم: نامەی یارم پێیە

وتیان: شەماڵ بەم قرچەیە؟

وتم: بزەی ئەو کچەیە.

وتیان: خونچە بەم خەزانە؟

وتم: سەرچاوە هەر گیانە.

لێیان پرسیم: ئەندازەی دڵ

بۆ ئەو چەندە خۆشەویستیی؟

وتم: ئایا پەپوولەو گوڵ

قەت ئەمەیان لەیەك پرسی؟!

لێیان پرسیم: شیعرەکانی

باخی ئەمساڵت رەنگینە.

وتم: چونکە چاوەکانی

مانگەشەوی بەر نووسینە.

-3-

هەمووی تەنها وشەیەکە

ئەژی لەناو ناخی گیانا

بەڵام شنەی گەشەیەکە
باوەش ئەکا بەژیانا.
پیتەکانی شەشی وردن
شەپۆلن بۆ شیعری تازەم
یان شەش تەلی خۆشی کردن
بۆ مۆسیقای پڕ ئاوازەم.
شەش جگەرگۆشەی ئازیزن
شەش منالّی ئێسك سووکن
لەناو باخچەیەکا ریزن
لەسەر زمان خۆش‌و سووکن.
لەگەڵیانا ئەژیم، ئەڕۆم
پێ ئەکەنن ، خەم ئەخۆن بۆم !

★ ★ ★

بەبێ ئەوان، نووسین لاڵە
پەخشان، چێژی تفت‌و تاڵە
بەبێ‌ئەوان، ئەم دیوانەم
بەرهەمێکی کرچ‌و کاڵە!.

بەغدا/ 1967

بڕوام

ڕێگای بیرم، بەناو هەزار، داوی باریکا
ئەڕوا، بەرەو، خۆری ئاسۆی، ئامانجی روونم
چاوی تیژی، کوردایەتیم، لەرێی تاریکا
چراوگی رۆژ، ئەداتە دەست، دەستی دەرچوونم.

★ ★ ★

هێزی ئەژنۆی، شل نەبوونی، تێکۆشانەکەم
هەوراز لەدوای، هەورازی سەخت، ئەشکێنێ ئەبڕێ
بەرەو لووتکەی، هیوای گەورەی، نیشتمانەکەم
لەناو گەل دا، یەکەم ریزی، سەرکەوتن ئەگرێ.

بەغدا/1967

یاخیبوون

تەمەن بەهاری پاراوە
خوێن گەرمو گەش:
قوڵپ ئەدا، زەوقی هەستاوە
ئەندامی لەش
هەمووی چاوە
★ ★ ★
کوڵمو لێوی، پڕ دەم، بۆ ماچ
هاواری بێدەنگی لەشن.
بەڵام سەد داخ
ئارەزووی برسی بێبەشن.
★ ★ ★
سەرنج تینوو، تینووی کوڕە!
ناخی دەروون، جێگەی گڕە
سەرنج شێتی، تەماشایە
ڕێگاگرە.. بەرەڵایە!
★ ★ ★
سەرنج تینووی کوڕی قۆزە...
وەکوو منداڵ:

ئالۆشی لەش زۆر گرۆزە

ماخۆلانەو دابـین ناکرێ

شەقام هەمووی بەخۆی ناگرێ!

★ ★ ★

قژ.. کورتییەکەی، کوڕانییە

ئەتکێتێکی شەڕانییە..

سپێتی پشت ملی ناسك:

چێشکەی ماچی دوراودوورە

تامی خۆزگەی بەرەو ژوورە!

★ ★ ★

مەمك سرکە..

ساوای سنگی دەم بەوڕکە!

مەمك هارەو کراس ئەدڕێ!

جەرگی پیاوی پیریش ئەبڕێ!

★ ★ ★

یاخیبوونی سەدەی نوێیە

مینیجۆبی.. ژوور ئەژنۆیە..

مینیجۆبە.. کراس کورتە

گەرمای لەشی نیوەڕۆیە..

هەناسەی کوڕ لەگەڵ ئاخا

بۆ مینیجۆب چی دەرناخا!

بەغدا/1968

نەوەی نوێ

ئەو منداڵەی، چاوی لەناو، ئاگردا پشکووت
دەنگی گوللە، گوێی بیستنی، زاخاو دایەوە
پێی هەڵسانی، لەبزماری، ئەشکەنجە هەڵ نووت
خوێنی ڕژاو، بەژیانیا، هەڵ پژایەوە.

سبەینێ ئەو، گڕی لەشی، گڕ سووتێن ئەبێ
گوللەی بیری، گوللەی دوژمن، سارد ئەکاتەوە
خۆی بەپێی خۆی، پێ بەنووکی، بزمارا ئەنێ
بەڵێ ئەمڕۆم، سبەی نەوەی، وا ئەخاتەوە.

بەغدا/1967

پەیامی وون بوو

ژیان: هێشتا کرچو کاڵ بوو
زمانی ئەیگرتو لاڵ بوو.
گەردوون: تەمەنی مناڵ بوو.
خۆر: تازە چاوی ئەپشکووت.
مرۆڤ: تازە بیری ئەبزووت
پێغەمبەرانی خواناردوو..
ژمارەیان ئێجگار کەم بوو.
ئاسمانو ئەستێرەو دەریا
چیاو درەختو گژوگیا
تازە ئەبوونو ئەخولڤان
بەسروشتەوە ئەلکان.
زەمین.. هێشتا
هالاو لەلەشی هەڵ ئەستا!
کە -ئاوێستا-
لەئاسۆی بیری زەردەشتا
بۆ کورد هەڵهات.
کە پەیامی.. ئاهورامزدا

لەلوتکەوە بانگی هەڵ دا
بۆ گشت دنیا
بوو بەئاوات!.

★ ★ ★

تا کورد خاوەن ئاوێستا بوو
خۆریشی لەژێر دەستا بوو.
هەتاکوو چرای ئاوێستا..
دائەگیرسا
بەرچاوی بیرمان رووناك بوو
سەرچاوەی دەرونـمان پاك بوو
بەڵام کە ئاوێستا.. برا
دزراو گۆڕرا
بەنینۆکی رقو کینە
وشەی پیرۆزی لـێ رنرا
مۆری بێگانەی پیانرا
رووناکیمان کەوتە کزیی
بەربووینەوە.. بەرەو نزمی
کە لەدەسـمان چوو.. ئاوێستا
دەمو دڵو بیرمان بەستڕا
لەوساکەوە هەتا ئێستا!.

بەغدا/1967

تەنیا

تەنیا هەر چرای دەس کوردایەتیی
شەوی خاکەکەم روون ئەکاتەوە.
بەتەنیا بازووی رێی مەردایەتی
تەوقی گەردنم -لێك ئەکاتەوە-.

بەغدا/1967

دار ئەرخەوان

لەیادێتی سلەیمانی
بەسەرهاتی ئەرخەوانی
گردی سەیوان
جێنزرگەی باپیرانی
ئاریانی
مەردی ژیان.
لەیادێتی کە چۆن تەوری
زوڵمو جەوری
دەستی تاوان
چۆن سەربازی داگیرکەری
عوسمانییەکان
کەوتنەدەوری..
گردی سەیوان
بۆ بڕینی دارئەرخەوان
ئەرخەوانی گیانی یاران.

لەبێرێتی کە پۆستاڵی
جەندرمەکان
پێ شێلی کرد چەند منداڵی
گڕو گاڵی
ساوای ژیان.
لەبیرێتی کە چۆن دوژمن
وەك شێتو هار
کەوتنە شاڵاوی پەلامار
بۆ خوێن رشتن
تاڵان کردن
له لادێ و شار!.
لقی سووتاوی ئەرخەوان
بوو بەتانەی خەمی کوردان
لەسەر چاوان.
رەش بوو ئاسمان
بەدووکەڵی دار ئەرخەوان
بەڵام کاتێ کە بەهاری
لادێ و شاری
کەوتنە گەشەو بووژانەوە
داری روتەڵ روانەوە
وەکوو جاران
سەوز بۆوە ئەرخەوانی

سەر گومەزەکەی بابانی
گردی سەیوان
ئەوساکە دوژمن پێی زانی
رەگی ئەو دار ئەرخەوانە
بنجی قووڵی وەك ژیانە!

سلێمانی/ 1962

گیانە

-1-

گیانە.. مەترسە، وا شەوی
پڕ ترس و لەرز
باری نەوی..
لەلووتکەی بەرز.
ئۆردووی بەسامی تاریکیی
وا خەریکی
گیانەڵاوە
لەگشت لاوە.
وا خەریکە زەبرو زەنگی
شەوەزەنگی..
هەڕەشەی زۆر
بتوێتەوە بەتیشکی خۆر.
هەوری تۆفان و بەناڵە
کەڕو لاڵە

لەئاستی خۆری رووناکا
وا ڕائەکا.
گیانە.. سبەی کە رۆژ بۆوە
لەئاسۆوە
ژیان خاکی
بە ڕووناکیی
بەیانی گەش
گرتە باوەش.
رەوایەوە.. دەنگی بەسام
بەبای ئارام
بوژایەوە گوڵی ناکام.
گیانە.. ئەوساکە ئەبینی
کەوا ژینی سەرفرازیی
تەنیا بۆ تیشکی ئاسۆیە
بۆ منە گیانە.. بۆ تۆیە
ئەوەی بەخەو ئەمانبینیی..
هاتۆتەدی:
کام لوتکە زۆر بەرزە.. گیانە
بۆ دڵ ئەیکەین بە هێلانە
لە ناخی گیانو هەستەوە
قوربانی ئاسۆی روون ئەبین
هەتا مابین بە بەستەوە

گۆرانی "خۆر" ئەڵێین بۆ ژین.

-2-

گیانە.. وتیان: "ئەم بەهارە
جوێ لە پارە
پاری بێدەنگ
شوومی وشکانیو بێئاویی
پاری دڵ تەنگ
وون بێ ناویی
دوا بڕاوی".
هەموو وتیان: ئەم بەهارە
دەروون خۆشیی لێوە دیارە
بەهاری نیازو ئاواتە
بووکی ئاوەدانیو هاتە
فریشتەی بەختو هیوایە
خۆشیی هەموومانی تیایە
ئەوی دوورە لەم بەهارە
عومری تارە.
بەڵام گیانە.. ئەم بەهارە
دڵی منی لێ بێزارە
هەرچەند ئەکەمو ئەکۆشم

خۆشیی خەڵكی لێ نانۆشم.
دڵی منو دڵی ئەوان
دوورن وەك ئاسمانو رێسمان.
مادام "بێ تۆم" ئەم بەهارە
من هەر "وشكیم" لێوە دیارە.
بەهاری پار بوو كە خۆشیی
خۆشەویستی بە من نۆشیی
بۆیە تەنیا بەهاری پار
ئەكەم بەدیاریی یادگار.
چونكە لای من گوڵی بەهار
لەو شوێنەیە لێیەتی یار.

سلێمانی/ 1962

تاسەی هیوام

ئەی دەروونی ناو گێژاوی دەریای دڵ تەنگیی
ئەی کسپەکەی، خەم خۆرەوەی، دنیای بێدەنگیی
ئەی ئاوارەی، گۆشەگیری، گۆشەی کۆنی خەم
ئەی تارمایی، بێتروسکەی تاساوی ماتەم
تاکەی هەروا لەبەر دەرگای ماڵی مەینەتا
دەستەوئەژنۆ دائەنیشی، لەگەڵ خەفەتا؟
تاکەی تەمەن ئەبەیتە ناو، وەرزی وشکەوە
تاکەی هیوام ئەخەیتە ناو، داوی شکەوە؟
تاکەی لەشوێن کەلاوەکەی پەپووی ناسۆریی
جێنیشتەبی، تاکەی بەرگی، پایز ناگۆڕی؟
دە پێم بڵێ، ئەی دەم بەقفڵی ژەنگ داخراو
ئەی دڵ تینوو، شنەی زەردەخەنە لێ تۆراو!
دە پێم بڵێ بۆچ لەئاستی، پرسیاری ڕوونا
گرژ ئەکەی روو، لەژێر هەوری، پەستی زەبوونا؟
دە پێم بڵێ، بۆچ هەر ئەبێ، رووخساری ژیان

لەچوارچێوەی، تەنگووتارا، پێم بدەی نیشان؟
بۆچ هەر ئەبێ، دەستی لەرزۆك، بۆ چەنەی ماتی
سەرنجی وێڵ، بگرمە رێی، رەش‌و نەهاتیی؟
بۆچ هەر ئەبێ، لەچاوی خەم، فرمێسك هەڵڕێژم
ئەم تەمەنەم وا بەكاڵی بۆ تۆ بنێژم؟
هەتا شل بوو ئەژنۆی مەراق رۆیشتی‌و گەڕای
كام قوژبنی، ژیان تاریك بوو تیایا خزای
كام ئاوازە، ناكام‌و پەست بوو گوێت بۆ راگرت
كام هەواڵ كە پەڕەی ژاكاو بوو رێگەت پێگرت
كام دڵ كە قاڵی ئەندێشە بوو پەنات بۆ برد
چەند پایزی، كوێرەوەریت، بینی و بەڕێ كرد
چەند دراوسێی كۆن و تازەی هاودەردت ناسی
چەند رۆژگارت بە تەناف شەوا هەڵواسی
چەند گوڵاڵەی نەوبەهاری ئاواتت وەران
چەندە بزەی دڵنیایت لە ژیان تەران
چەند ئاهەنگت ، هەروا گۆڕێوە بۆ تەنیایی
چەند هەڵوێستی شادمانیت دا بە خۆڕایی
دەپێم بڵێ ئەی دەرونی خەڵوەتی ناكام
چاو بەستراوی رێگە وون بوو واق وڕی سەرسام
ئەی لەپاشا كوا بەرهەمی تەمەن كوا ئەنجام
كوا گەنجێتی ؟ كوانێ گەشەی شادی بۆ هیوام
كوانێ بەری تۆوی ساڵی چێنراوی رۆشتوم ؟

کوا تریفەی مانگی عومری ئێستاکە ون بووم !
کوا ڕۆژانی هەرزەکاریی گوڕی جارانم ؟
کوا خوێن گەرمیی و تین و جۆشی دەمارەکانم ؟
کوا پاشە ڕۆژ بە پرشنگی ئاوات رووناك بوو ؟
دەپێم بڵێ ئەو سەردەمە بوونی تۆ چی بوو ؟
غەیرەز بەوەی بە پاچی خەم گردی ژیانم
هەڵکەنی تیا گۆڕستانی مردووی ڕۆژانم
دەبا ئیتر ئەی دەرونی پیرەمێردی خەم
ڕوو وەرگێڕی بۆ بەهاری لاوێتی تاسەم
دەبا ئیتر ئەو چەند ڕۆژەی ماوە لە تەمەن
بەشەرابی بەختیاری خۆیان سەرخۆش کەن !
دەبا ئیتر بیبڕێتەوە ناڵەی ناسۆریی
ئەم زستانەم بە نەورۆزی تازە بگۆڕی !

سلێمانی /1964

وێنەکەی

تاسەی دووریی ، بەشەماڵی ، ئارامیٚ ڕەوایەوە
هەوری سەردڵ ، بە پرشنگی ، خۆری مژدە توایەوە
چاوی تاریك ، ژووری پەستی ، ماڵی تەنیا و غەریبیم
دەرگای عومری شادمانی و خۆزگەی بۆ کرایەوە :
کەوێنەکەی خۆشەویستم
گەیشتە دەستم .

بەغدا / 1968

ئەشكەوتەكەی "سەردێمان"

پار ئەم وەختە ئەشكەوتەكەی "سەردێمان"
گرتبووینییە .. باوەشی گەرمی هیوا
هەریەكەمان وەكو مۆمێ بۆ ژیان
ئەتواینەوە لە ناو تاریكی شەوا .

★

چەن دڵێك بووین لەشینایی ئاسمانا
وەك ئەستێرە بۆیەك ئەجریواینەوە
بە دوای گوڵی ئازادی نیشتمانا
وەك پەپولەی هیلاك ئەسوڕاینەوە.

★

سك هەڵگوشین ، گەروی وشكی تینوێتی
قاچی پڕ خوێن ، رەنگی زەرد ، لێوی بە بار
ورەی بە گیان بەرنەئەدا ، لاوێتیی ..
ئەیوت : زستان ئەبێ چۆك دا بۆ بەهار .

★

هەوری ڕەشی بێگانەی سەر کێوی ژین
کردی بەتۆف ڕژایە سەر زەوی سوور
بەڵام کڵپەی ئاگری بیر ڕاپەڕین..
نەورۆزی کرد بەمژدەی ئێمە لەدوور.

★

-مامە رووتە- "1" ی پیرەمێردی سەرسپی
مێخی هێزی لەدڵمانا ئەچەقان
تەنها ئەو بوو نەهێنیی ئێمەی ئەدی
هەر ئەویش بوو تا سەر بسووتێ بۆمان.

★

لەگەڵ خۆرا بەیانیان هەڵئەهاتین
ملی ڕێگەی هەورازی ژینمان ئەگرت
جێ پێی شەهید تا سەر لوتکەی ئەبردین
لەوێش گیانیان دەستیان لەملمان ئەکرد.

★

دەستمان لەناو دەستی تۆڵەی جوتیارا
پشتمان بەپشت کێوەکانی بەرزەوە
تۆوی دڵمان لەگەڵ برسیو هەژارا
ئەکردە ناو بنجو بێخی ئەرزەوە.

★

پار ئەم وەختە ئەشکەوتەکەی "سەردێمان"
ئاگردانی پڕ لەپشکۆی دەروون بوو

پایزی زەرد بەخۆری باوەڕی گیان
لەبەر چاومان بەهاری رۆژی روون بوو

★

چاوی هەڵگورد لەپارێزی ئێشکا بوو
بۆ ئەوانەی جەرگی شەویان شەق ئەکرد
کوردایەتی رێگەی لەناو مێشکا بوو
زامی سەر سنگ گوڵی ئاڵی شەبەق بوو.

★

ئەشکەوتەکەی "سەردێمان" ی هاوڕێ
رەگی عومری لەم دنیایە قووڵترە
درەختی ئەو بەری خوێناویی ئەگرێ
دەروونی ئەو، بورکانێکی ئاگرە.

★

نەوەی کوردم لەسەنگەری ژینا
دەستەو یێخە لەگەڵ مردن شەڕ ئەکا
هەڵۆی تۆڵەی لەناو چەقی مەیدانا
مۆری بەڵێن بەخوێنی جەرگ تەڕ ئەکا

★

ئێستاش ئەوا ئەشکەوتەکە خامۆشە
جاڵجاڵۆکەی یادگاری ماڵ ئەکا

ساوای خەوی، پار ئەم وەختەی لەکۆشە
چاوەڕوانی بەهاری نوێی ساڵ ئەکا

★

ئەی ئەشکەوتی دەنگەوەرەی دەنگی کورد
ئێمە لەسەر بەڵێنی پار مابووین
پەڕەی گوڵمان بەرەنگی روو سوور نەکرد
دڵ وەك سامالْ، رووسپیش وەك هەتاوین.

بەغدا/1967

"سەردێمان" ناوی ئەشکەوتێکەو "مامە ڕووتە" یش چیایەو هەردووکیان لەناوچەی باڵەکن.

چەپکە هەڵبەست

تا پەست نەبی، تا تەنیاییت، دڵ نەکا دەربەست
کە زستان هات، دەستێ بەرە، بۆ دیوانەکەم
من ئەوساکە، نەسرینەکەم، لەچەپکێ هەڵبەست
کام گوڵ جوانە، بۆ ژوورەکەت، پێشکەشی ئەکەم

بەغدا/1968

گۆران

"بەیادی بیرەوەری چوار ساڵەی کۆچکردنییەوە"

1-لەمردنیا:

هەتاو رەنگی هەڵبزڕکا
بوو بەگڕە شنەی هەوار.
خوێن لەچاوی ئاسۆ تکا
رژایە سەر گۆنەی بەهار.

★

جریوەی شیعری پرشنگدار
زەرد هەڵگەڕا کەوتەلەرزین.
پەپوولەی ئێسك سووکی یار
بەسەر گوڵا کەوتە گرین.

★

بزەی مانگەشەوی ئاسمان
لەسەر بەفری لووتکە تەرا..
دەنگی قاسپەی بەرەو کوێستان

بۆ گەرمیان رووی وەرگێڕا

★

نێرگز چاوی سپی سوور کرد
دڕك چەقی لە وەنەوشە
با.. گوڵاوی دەم هەنگی برد
کەوتە هەنسك گەرووی وشە.

★

گەشەی شەونمی بەربەیان
لەسەر گەڵای خەم توایەوە.
قژی فریشتەی شیعری جوان
لە ئەرخەوان ئاڵایەوە.

★

تەرزەی ژێر دەوەنو بنچك
ئارەقی کرد بەجێگەی گڵ.
باران نمەی تاسەی تك تك
ئەبارانە سەر پۆپەی چڵ.

★

کرێوەی زستانی هەواڵ
هێلانەی بولبولی شێوان
هەوری رەشی رووگرژو تاڵ
بەسەر ساماڵا ئەیگرمان.

2-لەیادیا:

لەپەپولەی ناو باخەوە
بۆ گولاڵەی کەژو نزار
لەهەنگە زەردەی شاخەوە
بۆ سەر گەڵاو بۆ گوێ رووبار

★

لەجوانانی بێناوەوە!
بۆ شۆخو شەنگی دەرکەوتوو
لەوەنەوشەی خزاوەوە
بۆ گوڵە باخی سەرکەوتوو

★

لەقژی زەردی خاوەوە
بۆ سەر لێوی ئەرخەوانیی
لەسەر کوڵمی گەشاوەوە
بۆ چاوی شینی ئاسمانیی

★

بەگوێی یەکا ئەچرپێنن
شیعری "گۆران" ئەخوێننەوە
لەو وشانە ملوانکەی ژین
بۆ کردگار ئەهۆننەوە.

بەغدا/1967

ئێوارەی غەمگین

خۆرنشینی ئاسۆی بەهار
لەخوێناویی ئاوابوونا
وردە وردە ئەچێتە خوار
کڵپەی دوایی لەدەروونا
ئەسوتێنێ بۆ شەوی تار.
ئەڵێ: بوونی ئەم دنیایە
وەکوو تیشکم ئەتوێتەوە
کام شەوقی جوانی رووی دنیایە
وەك هەناسەم ئەبڕێتەوە.
کام بەهار زۆر شۆخ و شەنگ
کام ئاواتی دڵ قەشەنگە
کام دنیا پڕ لەخۆشییە
دوور لەڕەنگی ڕەش پۆشییە
ئەبڕێتەوە، ئاوا ئەبێ
رۆژی لەناو شەوا ئەبێ

★

ئێوارەیە دنیای جوانیی

وەکو ساوایەکی دڵ پاك
بزەی مژدەی سەر لێوانی
ئارامە بۆ گیانی رووناك.
منیش تەنیام لە قەدپاڵێ
سەرنجم ونی ئاسۆیە
دڵی پڕم.. وەك مناڵێ
خەیاڵی وا لەشوێن تۆیە.
دەروون بەئاخی ناکامیی
پەستە وەك سەیوانی ماتەم
سروشت باوەشی ئارامی
گرتۆتەوە بۆ ئەم کاتەم.
ئەرخەوانی گیانی پەستم
دڵنیایی دڵم ئەکا
لەنێرگزی بیرو هەستم
هۆنراوە بۆ تۆ رێك ئەخا.
هەزاران یادی رابردوو
لەناو بیرما یەنو ئەچن
وەك ئەستێرەی رێی ون کردوو
لەهەوری خەمما ون ئەبن.
دە ئەی ئێوارەی خۆرنشین!
مەڵبەندی تاسەی تەنیایی
ئەی جێنزرگەی ماتەمین

لەخۆر بکە ماڵ ئاوایی!
منیش وەك تۆ لە ئاسمانی
نائومێدی دڵا وێڵم
وەك تۆ بەهاری ژیانی
تەمەن کورتیی جێئەهێڵم.

سلێمانی/1962

تەنیایی

شیرینەکەم! ژووری تەنیام
ئەمشەو بۆ غەریبیم ئەگری
چرپای خەم لێنیشتوی جێگام
خامۆشیی وا لەچوار دەوری.

★

چاوەڕوانیی کورسی چۆڵم
تۆوی بێزاری ئەچێنێ
گڵۆپی کزی ناو هۆڵم
فرمێسك بەبێدەنگ ئەڕژێنێ!

★

پەنجەرەکان، خۆڵی رۆژان:
لەسەر شووشەی چاویان بارە
شیرینەکەم ئەمشەو ژیان
وەك ماڵەکەم چۆڵو تارە.

★

وێنەی پارم لێوی گاڵتە،
لەئێستام هەڵئەقورتێنێ
گڕی خەیاڵ بۆ ئەو کاتە
جەرگی ئەمشەو ئەسووتێنێ.

★

شیرینەکەم.. ژووری تەنیام
ئەمشەو بۆ غەریبیم ئەگری
چرپای خەم لێنیشتوی جێگام
تەنیایی وا لەچوار دەوری.

بەغدا/1967

منداڵە سووتاوەکە

-1-

ئەی مناڵانی خۆشەویست!
هەواڵێکی غەمگینم بیست
دڵی پڕ کردم لەتاسە
پێی هەڵکێشام زۆر هەناسە.
بزەی سەر لێوی تۆرانم
خەمی هێنا بەمیوانم
تەرانی گەشەی دەروونم
لێڵی کرد سەرچاوەی روونم
هەستی بەزەیی جوڵانم
هۆشی شیعری خرۆشانم
لێوی رقی پێ کرۆشتم
فرمێسکی گەلێ پێ رشتم.
ئەی منداڵانی خۆشەویست
هەواڵێکی غەمگینم بیست.

ئەی منالآن گویَ گرن لیَم
ئەو هەوالَەتان پیَ بلَیَم:
بەلاَم من ئەمەویَ لیَتان
کە گردبوونەوە هەمووتان
یەك لەلای یەك بیلَیَنەوە.
لەگەڕەکا بیگیَڕنەوە
لەبیرتان قەت نەچیَتەوە
لەدەروونتان نەبیَتەوە
ئەی منداڵانی خۆشەویست
وا پیَتان ئەلَیَم کە چیم بیست:

-2-

گوندیَ هەبوو لەپالَ شاخا
لەناو کۆشی رەزو باخا
ئەوەندە جوان بوو کە جوانیی
دنیا بوو بوو بەمیوانی
ئەم دیَیە چەندە بچوك بوو
سەد ئەوەندە ئیَسکی سووك بوو
لەکەژاوەی خەوی خۆشیی
بەهەشتا بادەی ئەنۆشیی
بووکیَ بوو کەوا کردگار
خواست بووی بۆ زاوای بەهار.

مژدەیەك بوو كە بەختی خۆش
وەكوو ساوا ئەیگریتە كۆش.
ئارامێ بوو كە بەگیانی
نۆش كرا بوو شادمانی.
ئاوازەیەك بوو گەرووی ژین
هێنابوویە سەر هەڵقوڵین.
پەپوولەیەك بوو، دڵنییا
لەباخچەی نیازا ئەژییا
بزەی لێوێ بوو كە سروشت
گوڵاوی نازی پێ ئەڕشت.

-3-

رۆژێ لەكاتێكا ژیان
تازە خەریك بوو، بۆ بەیان
بتروكێنێ پێڵوی چاوی
بۆ گزنگی نوێی هەتاویی.
تازە خەریك بوو بەمەستی
سەرخۆش بێ بۆ خۆشەویستیی
گۆرانی بڵێ بۆ ژیان
بۆ رووناكی ئاسۆی بەیان
وەكو جارانی ئاوازە..
بگاتە گوێی دنیای تازە

لەپڕ خۆرپەیەك كوتوپڕ
بوو بەهەناسەی ساردو سڕ
لەپڕ شالاَوی گورگی ڕەش
تارمایی خستە ئاسۆی گەش
كەلَبەی گیر كرد لەتەوقی سەر
رانەمەڕی دێی دایە بەر
كەوتنە لوورە بۆ پەلامار
رۆژی دێ بوو بەشەوی تار
ئاوی روونی كانیی لێلَ بوو
بەدوای خەمی دێدا وێلَ بوو
لقی درەخت شكایەوە
تازە چرۆ.. پووكایەوە
دوكەلَی رەشی قەترانیی
هەلَسا لەشوێنی وێرانیی
ئاسمانی سەر وەك شەوەزەنگ
رەش داگیرسا ماتو دلَتەنگ
جووجەلَەی وردی كولانە
كەوتنە ژێر ئەو كەلَبەو دانە
خوێناوی ناو ژووری روخاو
جۆگەلەی بەست وەكو پەنگاو
ئەی منداڵانی خۆشەویست
ئەم دێیە فرمێسكی زۆر ڕشت!

ئەوی جێما لەوێرانە
منالێ بوو سێ سالانە
باوکی لەسالێ زیاترە
دەروونی پڕ لەئاگرە
دەمێکە ئەو وا بەڕێوە
دوورە لەئاوایی دێ وە
کە ئەمانی جێهێشت.. تەنیا
ئیتر رووی کردە سەر چیا
بۆ ڕاوی گورگی دڕندە
ئەو گورگانەی کە بەم گوندە
دەمێکە تینووی خوێناون
برسی ناوەختی شالاون
لەو گورگانەی زۆر هەڵبـڕی
ورگی گەلێکی هەڵدڕی.

-4-

گەرووی گڕی شالاو هێنەر
تەشەنەی کرد بۆ دەشتو دەر
دارستانی چڕی ناو دێ
تا بێ ئاگر لەخۆی ئەگرێ
پووشی دەوری ئاوی لیخن
ئەڵقەی پشکۆی چۆتە گەردن.

منالێ تەنیا جێماوی تەنیا

چاوێکی هەروا لەچیا

بەڵام بێ سوود چاوەڕوانیی

ئەوا گڕ شاڵاوی هانیی

مندالی تەنیای بەسەزمان

کەوتە هاوار، کەوتە گریان

چاوی ئەگێڕا.. ئەترسا

تۆزێ ئەڕۆشتو ئەوەستا

ناسیاوێ نەبو بیگاتێ

پەلی رزگاربوونی باتێ

کەوتە بەر جەزرەبەی سزا

پشکۆ بەلەشیا ئەچزا

بەهەنسکی قوڵپی گریان

هاواری کرد لە گورگەکان:

"من مناڵم دەرم بێنن

توخوا ئەگەر بمسوتێنن"

بەڵام گورگی کۆنە دوژمن

گوێی نەدایە هاوار کردن

زانی منالی ئەم دێیە

گۆشی کام باوەڕو جێیە!

قرچە قرچی پێستی سووتاو

دڵی بەردی ئەکرد بە ئاو

سووتا منالّو ڕەش بۆوە
پێست لەئێسقانی جویێ بۆوە.

-5-

ئەی منداڵانی خۆشەویست
ئەم دێیە سەرشۆڕی نەویست.
لەوپەڕ لە لوتکەی شاخەوە
لەدەرروونی پڕ داخەوە
لەلانەی شێری دڕەوە
لەدارستانی چڕەوە
لەپەنا دارو بەردەوە
هاتنە دەرێ خەنجەر بەدەست
لەدەوری دێ ئەڵقەیان بەست
بەکینەیەکی سەختەوە
گوڕی تۆڵەیان بەستەوە
خستیانە سەر دەس دڵو گیان
خوێنی لەشیان کەوتە جمان
وتیان: یا ژین یا مردن
بۆ گورگی ڕەش لەناوبردن
وتیان: گورگی ڕەش مەحاڵە
خوێنی ون بێ ئەو منالە
وتیان: ڕۆڵەی ئەم دێو خاکە

لەهەڕەشەتان بێ باکە
بەهەڵمەتی چاو نەترسە
لەمردن هەرگیز نەپرسە
ئەی مندالآنی خۆشەویست
ئەم دێیە سەرشۆڕی نەویست.
ئەی منالآنی خۆشەویست
دنیا ئەم بەسەرهاتەی بیست
بیستیان دێیە بەبازووی خۆی
کەوتۆتە جەنگی رۆژی نوێی
ئەی منالآنی کوردزمان
دەنگی ئەو منالەی بیستتان
نەکەن لەبیری بەرنەوە
لەدلّتانی دوورخەنەوە
هاوڕێیەکتانە.. ژیان
کردی بەتۆماری داستان
بوو بەسرودێ کە ئاوات
بانگی سەربەرزی تیا بدات
هەتا بێ گڕی خۆش ئەبێ
بلێسەکەی بەجۆش ئەبێ
دەریای دنیای بکەیتە سەر
بەکلّپەیە ئاگری هەر
ڕوناکی ئەدا بەژیان

به ئاسۆی ئاواتی بەیان
بەم وڵاتەی کە سەربەرزی
بەخوێن کڕیو قەت نەبەزی
ئەی منداڵانی خۆشەویست
بۆم گێڕانەوە کە چیم بیست.

سلێمانی
کانوونی دووەمی/ 1962

دوو گۆرانی

-1-

گیانە.. ژیانی تەنیایی
لە تۆ جیایی
منی ماتەم
ئەوەندە پەستو ناکامە
کە رووناکیی لێ حەرامە
غەیرەز بەخەم
کە بیکاتە دەروونەوە
بەهەناسەی زەبوونەوە
مەیی تاسەم
تاسەی ناوەختی
بێ بەختی
ئەم ژیانە ماتو کاسەم
کە بەئاستەم
رووناکیی لێ بەدی ناکەم
منی ماتەم.

گیانه.. تەنیایی ناخۆشە
ئەشك نۆشە
وەك رەش پۆشی
دڵ خامۆشی
مردووئازیز
لەپێکەنین فەرامۆشە.
گیانە.. پایز
خۆ ئەزانی
کە وەختێ بارەش خەزانی
گەڵاکانی ئەوەرێنێ
مەلی هێلانەی ئارامی
بەکینەوە ئەتەرێنێ:
ئەوسا ژیانی ناکامی
چەند پەست ئەبێ
دەربەست ئەبێ
خۆ ئەزانی
کە پایز گەڵارێزانی
چەند ستەمە
چەند دڵ تەنگی
شەوەزەنگی
دەستی خەمە
ئاوا منیش وەکو پایز
تەنیایی گەڵارێزانمە

مادام لەتۆ دوورم ئازیز
ژیانی پایز ژیانمە.

-2-

گیانە.. وتیان: ئەم دنیایە
هەرچی تیایە
لەئەنجاما ئەبرڕێنەوە
بەبێ ئاژاوە.. بەبێدەنگ
بەرەو گۆڕی تاریكو تەنگ
ئەكرێنەوە.
وتیان: ئەنجام هەر مردنە.
روو لەوە و دنیا كردنە
بۆ هەموو كەسێ نەمانە
ئەم ژیانە
ئایا بڕوا بكەم گیانە
بۆ منو تۆش هەر نەمانە
وەك ئەنجامی ئەو خەڵكانە؟!

سلێمانی/ 1959

وەرام

لەکۆتایی نامەکەتا
لەنامەکەی ئەمجارەتا
گیانە.. ئەڵێی:
من بەقەت چەند، خۆشم ئەوێی؟
ئازیزەکەم، وەك چۆن بەهار
ئاسمانی شینی خۆش ئەوێ
یان پەپوولەی هەردەو نزار
هەنگی دڵدار
گوڵ باخی، ژینی خۆش ئەوێ
شیلەی شیرینی خۆش ئەوێ
خۆشم ئەوێی.
یان چۆن بەفری چیای کوێستان
کانیی روونی، ناو دارستان
تریفەی مانگیان، خۆش ئەوێ
گزنگی خۆریان، خۆش ئەوێ

خۆشم ئەوێی!

ئازیزەکەم، ئەوەندەی خۆتت، خۆش ئەوێ

خۆم خۆشم ئەوێ!

خۆشم ئەوێی.

بەغدا/ ئایاری/ 1968

شیعرەکانم

پەپولەی، هەستی ناسکی، باڵ نەخشینی شیعرەکانم
لەسەر لێوی، هیوای گەشی، ئەم ژینە ئەنیشێتەوە
دەزووی تیشکی، وردی پەنجەی، ئەفسووناویی بیرەکانم
تریفەی مانگ، لەژێر هەوری، گوومانا ئەبینێتەوە.

★

کیژی سۆزی، وشەکانم، لەناو چیمەنی ئاواتا
بەدەم بەستەی ئاهەنگەوە، گیان شاد ئەکەن، هەڵئەپەڕن
سواری بڕوای، قسەکانم، لەناو مەیدانی خەباتا
ڕێی دەربازبوون، لەناپاکان، لەدوژمنانی گەل ئەگرن.

بەغدا/1967

شارەکەم*

ئەی شارەکەی گلێنەی چاو
بزەی لێوی هەڵقرچاوم!
ئەی بەهاری بەبێ هەتاو!
دایکی زۆر جار، سك سووتاوم.
پرسیم: هەواڵ..؟
وتیان: هاوینی بێشەماڵ.
وتم: توخوا ژیانەکەی؟
وتیان: تەڵخە ئاسمانەکەی.
پرسیم: ئەی چێژی نانەکەی؟
وتیان: وەك گاڵ.
تامێکی تاڵ.
وتم: مناڵەکان چۆنن؟
وتیان: هەموو گرژو مۆنن!
وتم: ئەی باشە گەورەکان؟
وتیان: هەموو وەك کەڕو لاڵ،

بەدەس یەکتری ئەدوێنن
خەم ئەچێنن
دڵ ئاوارە.
پرسیم: ئەی گردەکەی یارە؟
وتیان: دڕکی تیا ئەڕوێنن.
وتم: ئەی توخوا ئەرخەوان؟
وتیان: هەر بەسەوزی سووتان.
باشە.. گۆیژە؟
وتیان: ئەو هەر زوخاو رێژە.
ئەی سەرچنار ؟
وتیان: لیخنە ئاوەکەی
پرسیم: ئەی باخی بەختیار؟
وتیان: بڵێ بووکی خەمبار.
باشە. سەیوان؟!
وتیان: ئەو رێکە لەگەڵمان
ئەی شارەکەی نۆی حوزەیران!
تۆ سەیوانی، یان سەیوان تۆی؟!
ئەی دوانزە مانگ گەڵاڕێزان
تاکەی جەرگی بەهار ئەخۆی..؟!
ئەی شارەکەی ناو گۆمی خوێن
راستە ئەڵێن:
لەناو دڵتا چقڵ ئەڕوێن؟!

ڕاستە ئەڵێن:
کۆڵەوژی.. سوتاوو رەش؟!
ئەنرێتە ناو چاوانی گەش؟!
ئەی شارەکەی چقڵ سووتێن
دەنگ بڵاوە، راستە ئەڵێن؟.
جارچییەکی.. دەس بەپیلان؟.
کەوتۆتە ناو جادەو کۆڵان
وەك قەلی رەش ئەقیڕێنێ
منالی خەڵق ئەترسێنێ؟
شوومەو نەگریس
چاوێکی کوێرەو ئەشەلێ
زەویی خراپە ئەکێڵێ
بنێشتی قسەی دەمی پیس
ئەجوێتەوە؟.
دار بەتەڕی ئەبڕێتەوە..؟
دەغڵی سووتاو ئەدورێتەوە..؟!
گۆپکەی چرۆ هەڵئەکۆڵێ؟
هەر کاتێ ئەو بانگی هەڵ دا
ئافرەت .. دەرگا.. خڕ.. دائەخا؟
منالّ یاری بەجێ دێڵێ؟
بەشوومە جاڕ..
چۆڵ ئەبێ شار؟

ئەو.. ناشیانە.. بەکورد ئەڵێ:
من ئاوی چاکە ئەدێرم
ئێوە نابێ بڵێن کوێرم
نابێ بڵێن من ئەشەلم
بۆ کوێش چووم وەرن لەگەڵم
ئەی شارەکەی بەخەم تەلبەنگ!
هەڵۆی دڵتەنگ
بیستم ئەڵێن: تاقمێ شێت
ماوەیەکە لێت پەیا بوون
زۆر گەوجانە ئەیانەوێت
شاخی گۆیژەو پیرەمەگرون
بنێن لەبار
بۆ بەرەو خوار
ئەی شارەکەی ئارام نەگر!
کەی لەکەی عارت ویستووە؟
ئەی چاوگی خوێنو ئاگر!
کەی ناپیاوت پەرستووە.
شارەکەم تاکەی بێدەنگی!
هەڵکە ڕەشەبای دەروونت
ڕاپێچیکە جاڕچیو "دەنگی"
نیشانم بە ئاسۆی روونت..!

سلێمانی/ 1963

*دەقی یەکەمی ئەم شیعرە بۆ یەکەم جار لەرۆژنامەی "برایەتی"داو لە ساڵی 1968دا بڵاوکرایەوە.. ئەوکاتە خۆیشم لەو رۆژنامەیەدا کارم ئەکرد. ناوەڕۆکی شیعرەکە سەرزەنشتێکی توندوتیژی هەڵوێستی سیاسی کۆمەڵی مەکتەبی سیاسی ئەوکاتە ئەکات کە لەساڵی 1964-دا لە قیادەی بارزانیی جیابوونەوەو دواتر بارەگایەکی خۆیان بردە بەکرەجۆ.

دوای بڵاوکردنەوەی ئەم شیعرە، لەسەردانەوەیەکی سلێمانیدا لەلایەن ئەو کۆمەڵەوە گیرام و بۆماوەی دە رۆژێ لەبەکرەجۆ بەندکرام.

دواتر هەر لەهەمان ساڵدا واتە لە 1968دا کە "تریفەی هەڵبەست"م دا بەرەقابە، چەند برگەیەکی ئەم شیعرە لابراو ساڵی 1968-ەکەیش کرا بە 1963. بەداخەوە ئەو نوسخەیەی رۆژنامەی "برایەتی"م لەبەردەستا نەبو تا دەقی تەواوی قەسیدەکە بخەمەوە پێش چاو. بەر لەئێستەیش لەکتێبی "رووبەڕوو لەسێبەری چیادا" ئامادەکردنی: بێستون و لەبڵاوکراوەکانی یەکێتی نووسەرانی کوردستان- 1985دا/ ئاماژەم بۆ بەسەرهاتی ئەم شیعرەو هەڵوێستی خۆم کردبوو.

ش. ب 1991.

بووکی ناکام

کسپەی یادێکە بۆ جوانەمەرگ "ڕوناك زوهدی"

تا دوێنێ بوو تۆش نێرگزی، چەپکی بەهار بووی
لەباوەشی نەورۆزا وەك گوڵاڵە دیاربووی
بەسەر ژینا شنەت ئەهات، تەڕو پاراوبووی
لەئاسۆدا وەك گزنگی چاوی هەتاو بووی
تا دوێنێ بوو، زەردەخەی لێوی ژیان بووی
وەك تریفەی مانگەشەوی ئارامی گیان بووی
تا دوێنێ بوو، تۆ رووناك بووی ئەدرەوشایتەوە
وەك ئەستێرە ورشەت ئەهات ئەجریوایتەوە
لەسامانی گەنجێتیتا، شەوقی بەیان بووی
لەگەڵ بەختی بووکێنیا دەس لەملان بووی
تا دوێنێ بوو ، ئەی جوانی شۆخ ، ئەی بووکی ناکام
لەکەژاوەی خەوی خۆشا، گرتبووت ئارام
بەسەر فەرشی ناو چیمەنی نازا ئەگەڕای
لەگوڵزاری جوانێتییا شاگوڵ ئەبینرای

بەڵام هەیهات! لەچاو گووم بووی، لەگەشە کەوتی
بەژاکاوی، بووکی ناکام لەخاکا زەوتی
لەپێش تۆشا زۆر هیوای گەش بێ سەرو شوێن بوو
گەلێ خونچەی نەپشکووتوو خڵتانی خوێن بوو
بەدوای تۆشا، کاروانی کۆچ ، ئێمەش هەڵ ئەگرێ
قاپی ژینمان، بەکلیلی مردن دائەخرێ
ئەوەی ئەمڕۆ پێی ناز ئەنێ بەسەر زەمینا
سبەی لەناو زەمینایە وا لە ڕزینا
ئیتر فرمێسك چەند بڕێژرێ، چەند هاوار بکرێ
بەپێڵوی چاو خاکی گوڵکۆت لەسەر بماڵرێ
جارێکی تر کێ ئەتبینێ وەك ڕۆژانی زوو
بشنێیتەوە، بۆ ژیانی حەزوو ئارەزوو
جارجار نەبێ لەخەیاڵا یادگاری تۆ
دێتو ئەڕوا بۆ خەزانی نەوبەهاری تۆ
هەر ئەوەندەش لەدەست من دێ لەچاوی شیعرم
هۆن هۆن فرمێسك هەڵڕێژمو هەرگیز نەیسڕم.

بەغدا/1967

بێ تۆ

وەك چۆن ئاسمان، بێئەستێرە، یان بەهار بێ گوڵ
ئەم كوێر ئەبێ و ئەو جوانەمەرگ، ئەچێتە ژێر گڵ!
بێچاوی تۆش، چاوی شیعرم، كوێرەو ڕێ نەبین
بێ لێوی تۆ، ئازیزەكەم، بەهارو گوڵ.. چین؟!.

بەغدا/ 1967

بۆ چاوە شینەکانی

شیعری شیرین
بۆ چاوی شین
گەلێ پرسیاری هێشتەوە
بەبێ وەرام
ئەوەی نەدا بەدەستەوە
تەواو بێ لام
وەکو مەرام.
ئێستاش هۆنراوەی مەبەستم
ئەوەی نەگەیاندە دەستم
کە من ویستم
چاو شینەکەی خۆشەویستم.
لەسەر جێی داخ
بەبێ خەویی
شەوگاری ئاخ
وەك زۆر شەوی: فریشتەی شیعری "مەولەوی"
چاوانم پڕ

لەئەشکی خوڕ
ئەڕژانە سەر
پەڕەی دەفتەر
هەتاوەکو شیعرێ دانێم
مۆری چاوی شینی پیا نێم.
ناخی دەروون
مات یان زەبوون
لەبەر بارەگای شیعردا
زۆرجار وەنەوزی وای ئەدا
کە تا ژیان
مژدەی بەیان
دیاریی نەکا!
فریشتەی شەو
دێڕێ شیعر
بۆ چاوی ئەو
بە من نەدا
هەتاوەکو شیعرێ دانێم
مۆری چاوی شینی پیانێم.
ئەم لام ئەکرد
پەنام بۆ خوای جوانی ئەبرد
بۆ قوبەی شینایی ئاسمان
دنیای ئیلهامی لای ئەوان
بۆ تریفەی مانگی ساماڵ
بارەگای ئەشقی هەزار ساڵ

پەنام ئەبرد
بۆ ئەستێرە
شیعرم بۆ بێنێتە ئێرە
هەتاوەکو شیعرێ دانێم
مۆری چاوی شینی پیا نێم
نە من نە ئەستێرەی شیرین
نە ئەفسوونی پەنهانی ژین
نەمان توانی بۆ چاوی شین
شیعرێ بەدیاری بنێرین!

★

شیعری شیرین
بۆ چاوی شین
لەهەڵبەستی منا ئەژین.

سلێمانی/1962

زەردەخەنە لە فرمێسکا

-1-

گیانە بیستم ، کەپرسیبوت چۆنە ئێستا
لە گەڵ ژینا ؟ لەگەڵ دانانی هەڵبەستا ؟
وەك خۆی ماوە ، شێوە و رەنگی ، یان گۆڕاوە ؟
دەنگی وەك ئەوسا زوڵاڵە یان خنكاوە ؟

★

وەكو جاران قسەكانی هەر زیندووە ؟
یان ساردو سڕ وەك دەم و دەسی مردووە ؟
بەتەرازووی عەقڵی دوێنێ خەڵك سەنگ ئەكا ؟
بە شوێن هەتاو ، یاخود سێبەرا ، ڕا ئەكا ؟

★

وەكو جاران ، زۆر گەورە ناو ، وا ئەناسێ ؟
یان ئەو بەرگەی ، بیری كۆنی ، خۆی .. گۆڕیوە ؟
بە واتەیان ، تەناف بۆ مل ، هەڵئەواسێ ؟
یان زۆر ملی ، لەو تەنافە ، .... دابڕیوە ؟

★

توخوا ئێستەش وەکوو جاران دڵی تەڕە؟
یان گوڵاڵەی بەهارەکەی هەڵوەریوە؟
وەکوو جاران، پێش برسێتیی، لەسەر، سەرە ؟
یان لەژەنگی ناو کۆمەڵا، دڵ رزیوە؟

★

وەکوو ئەوسا کە ئەمناسیی.. گیانی گەشە ؟
یان دەماری، هەستی سڕەو، بەنجی خەوە؟
نانی ژینی، نانی سپی، یاخود رەشە؟
رەنجی شانی بۆ رووناکیی یان بۆ شەوە؟

★

ئەڵێن پشتی، جیڕی دوێنێی، ئەمڕۆ لەژێر
باری قورسی، نەبونیدا، کۆماوەیە؟
ئەڵێن دۆستی، زۆری دوێنیی، بۆ چاو بگێڕ
تاکو تەراش لەچاوی ئەو شاراوەیە

★

ئەڵێن ئەمڕۆ، بەدارشەقی، رێی بێکەسیی
لاشەی سستی وەکوو پەڕۆی هەڵگرتووە
توخوا راستە مۆمی دڵو داری دەسی
لەتاریکی شەوی عومریا ون کردووە؟

-2-

وەرامەکان، لەقەفەزی، سینەی یادا
وەك بولبولی، هیلاکی خەو، کز هەڵنیشتون

پرسیارەکان لەتینوێتی، سەر رێگادا
زۆریان لەناوچوونو خنکان، زۆریان مردوون.

★

گیانە هەرچەند، شیعرم لەناو، تەمی خەما
پەل ئەکوتی، رێگەی وونە، بەڵام بۆ تۆ
بەرەو سامالٚ، رێگە ئەبڕێ، تەم لائەدا
دەمی وەرام، گەر "گۆ"یش نەکا، بۆت دێتە گۆ.

★

گیانە راستە ئەم چەند ساڵە دەستی ئازار
دەڤی پەڕەی لاوێتیمی ژاکاندووە
چاوی تیری پڕ لەشەوقی پارو پێرار
ئەمڕۆ کزەو جوانیی لەخۆی تۆراندووە!

★

راستە پەنجەی، ناسۆر لەسەر کێلی بەختم
هەڵبەستێکی چارەنووسی وشکی نووسیی
راستە رێگای، بیستو حەوتی، عومری سەختم
بەهارێکی، بەختیاری، تا سەر نەدی

★

بەڵام گیانە، دەنگی ئەمڕۆم، زیاد لەدوێنێ
زولاڵ ترەو، بەناو ژیانا، باڵ ئەگرێ
ڤسەی زیندووم، تا دڵی مردوش ئەدوێنێ
شنەی وشەی تا فرمێسکی ناو چاو ئەسڕێ.

★

ڕێ ون ئەکەم، خۆم ون ئەکەم، بەڵام گیانە
هەرگیز خۆری سەرفرازیی کورد ون ناکەم
ژیان لای من، بەرەو هیوا، کۆڵ نەدانە
گەر وا نەبێ، بەدڵ خواستی، مردن ئەکەم.

★

گیانە دوێنێ کە ئەتناسیم وەك منداڵ بووم
گرێی دەستم، ئەخستە ناو، دانو ناو دەم
ئەو سەردەمە، ساوای بیری، گڕو گاڵ بووم
نەم ئەزانی، ئەڵقەی فرسەت، چۆن لەدەس کەم.

★

ئەو سەردەمە، ناڵەی برسیم، ئەهاتە گوێ
چاوم ئەکەوت بەفرمێسکی چاوی ئازار
پەلی کوێرم ئەگرت ئەمبرد هەتا سەر ڕێ
ئەشمنوسی بمرێ زستان بژی بەهار!

★

بەڵام گیانە، ئەوسا منیش، پۆشتە وەك تۆ
لەسەر تێریی، باسی برسێتیم بۆت ئەکرد
قسەی جوانم ئەخستە گیرفانی درۆ
لەژێرەوەش ئاڵای ریام پێ هەڵئەکرد.

★

راستە ئەوسا ژیان وەکوو دڵی ساوا
ئاسمانەکەی، بێگەردبوو، پاك بوو ساماڵ بوو
بەڵام گیانە، رێگای مێشکمان لەچاوا

بۆ ڕێبواری، بەنگ کێشی خەوو خەیاڵ بوو.

★

باوەشی ناز هیوای دڵی ڕائەژەنیم
تاریکەشەو کێوێکی ترسی بەسام بوو
لەکام تەقە، زۆر بچووکە، ڕائەچەنیم
دڵ ناسکو بیر کاڵو کرچو نەفام بوو.

★

ئەسپی خەیاڵ لەژێر لێفەی گەرمی شەوا
بۆکام دنیا ئێجگار دوورە ئەو ئەیبردم
حەزی دەروون، چی بویستایە بۆی ئەلوا
لەگەڵ تۆشا، دەسی پێ لەمل ئەکردم.

★

بەڵام ئەمڕۆ ئەو ئازارەی من ئەیچێژم
ئازارێکە، بەختیاریی، تیا ئەبینم
ئەو چاوانەی، کە فرمێسکی، پێ ئەڕێژم
چاوێکە تۆوی پیاوەتی تیا ئەچێنم.

★

لەژیانی تفتی ئەمڕۆی کزرو دێما
سبەینێی تەڕو پاراوی کورد ئەبینم
لەهەورازی، سەختو ئارەقی سەر ڕێما
دوائەنجامی سەرفرازی مەرد ئەبینم.

★

لەهەر ئاخێکی ناو سنگی پڕ لەسوێما!

هەزار کسپەی جەرگی کۆرپەی کورد ئەبیسم
لەناو هەموو هەنسکێکی قوڕگی خۆما
دەنگی قرچەی، دڵی دارو بەرد ئەبیسم.

★

ئەو زەوییەی ئەمڕۆ وشکەو گاسنی خەم
ناخی دەروونی، بەدانی، رق ئەکێڵێ
ئەو کۆترەی ئەمڕۆ لەبەر باران‌و تەم
بێچوی هێلانەی ئارامی جێ ئەهێڵێ.

★

سبەی زەوی، لەهەر بستێکیا کانییەك
وەکوو چاوی، قرژاڵی روون.. هەڵ ئەقوڵێ
هەر کۆترەی بەخوێندنی گۆرانییەك
بەستەی ژیانی ئازادی بۆ گەل ئەڵێ.

★

بەڵێ گیانە لەتاریکی شەوی رەش دا
چاوم خۆری ناو شەبەقی ژین ئەبینێ
لەگریانی ناو ئازاری زامی لەش دا
ئومێد، دیاریی، پێکەنینم، بۆ ئەهێنێ

★

لەپایزی لێوی وشکا لەخەزانا
زەردەخەنەی بەهاری دڵ ئەبینم من
لەباوەشی بەفرو زوقما، لەزستانا
چەپکە نێرگز، یاخود نەورۆز، ئەبینم من.

لەناو هەر قەترە خوێنێکی لێ رژاوما
گوڵی باخچەی ئازادییەك ئەبینم من
لەهەر گوڵە گەنمێکی لێ سووتاوما
سبەی خەرمانی شادییەك ئەبینم من.

بەغدا/ تەمووزی/ 1967

نزای درەخت*

برای مرۆڤ، منی درەخت، هەتاکوو ئەمرم
بەری خۆشیی‌و بەختیاریی بۆ ئێوە ئەگرم؛
بۆ هەر وەرزێ، بۆ هەر پلەی تەمەنێ کە دێ
جۆرێ تام‌و جۆرێ سوودی خۆمتان ئەدەمێ
لەکرێوەو سەرماو سۆڵەی سەختی زستانا
کەڵەپشکۆی، ئاگردانم، لەناو ماڵانا
تینی گەرمام، کڵپەی گڕی زوقم رەوێنم
بۆ چیرۆکی داپیرە گیان هەرخۆم هەوێنم
هەر منیشم، ئاگری نەورۆز دائەگیرسێنم
مژدەی بەهار، بەگوێتانا زوو ئەچرپێنم
لەژێر سایەی دڵنیایی مندایە دڵدار
سکاڵاکەی هەڵ ئەرێژێ بێترسی بەدکار
بۆ دیلانێی، منداڵانتان، پەت لەمل ئەخەم
لەگەڵیانا یەم‌و ئەچم دڵخۆشیان ئەکەم
خۆشەویستی کوڕی لادێو، کیژی ناو شارم

چەپکی دڵخواز، مایەی شادی خاڵەی جوتیارم
قرچەی گەرماش، سێبەرێکم، رێی هەتاو ئەگرم
ئارەقی پاش، هیلاک بوونی، ماندوێتی ئەسڕم
من کۆڵەکەی خانوو بەرەی، ژووری ژیانتم
گوڵی دەستو، دەرگای کونجتو، چرای گیانتم
تا تەورەکەت جێدەستەکەی، تا کەشتیت منم!
کە بوویت لانکم، کە مردیشیت، تەختەی شتنتم
قەڵەمی بیر، گاڵۆکی شوان، مێزی خوێندنم
بۆ شەوگاری پشوودانت، تەختی نووستنم!
نزای منیش، پاڕانەوەی ڕوو لەئێوەنان
هەر ئەوەیە هەڵی مەبڕن بۆم دەستی تاوان
مەیبڕنەوە، چڵو لقو پۆپم، مەشکێنن
توخوا ئەگەر، گەشەی ژینم، لێ بشێوێنن!

بەغدا/ 1968

★وەرگـێراوە. بڕوانــە گۆڤــاری (گــزنگ) ژمــارە (6-7)ی ســاڵی 1985ی یەکێتی نووسەرانی کورد- لقی کـەرکوکو ئـەو ئاگادارییـەی کە لـەم گۆڤـارەدا بـڵاوم کـردەوە. ناونیـشانو بیرۆکـەو وێنـەکانی ئـەم شـیعرەم لەسـاڵی 1968دا لـەهاوڕێم چـیرۆکنووس "ك.م" بیـستو وەرگـرتو دواتــر مــن کــردم بەشـیعر. مــن ویــستم لەچـاپی یەکەمـدا ئاماژە بـۆ ئـەم وەرگرتنـە بکـەم، بـەڵام ئـەو بەلایـەوە وا بـوو کـە ئـەم بەرهەمە بووە بەشتێکی تر. بەرهەمەکـەیش لەئەسڵدا وەرگێـڕدراوە. هەرچەند ئەبوایە من هەر ئاماژەم بۆ بکردایە.

دواتــریش ئــەو نــاوی دانەرەکـەیو شـوێنی بڵاوکردنـەوەی بـیر چـووبۆوە. وەختـێ ویـستم شـیعرەکانم کۆبکەمـەوە. ئـەو ئاگادارییـەم لەگۆڤاری ناوبراودا بڵاوکردەوە هەر لەوێدا داوام لەخوێنەران کردبـوو هــەر زانیاریــەکیان دەربــارەی شــیعری "نــزای درەخــت" و نــاوی نووســەرەکەیو شـوێنی بڵاوبوونــەوەی —بەهــەر زمانــێ- دەســکەوت ئاگادارم بکەنـەوە. بـەڵام هـیچ وەرامـێکم دەست نەکەوتـەوە. گۆڤـاری گزنگ جگە لـەوەی کـە بەبـەربڵاوی لەناوچـە ئازادەکانـدا بڵاوئـەبۆوە نوسخەی زۆریشی لـێ ئەگەیشتەوە نێو شارەکانی کوردستان. من ئەمە بەکەمتەرخـەمی خـۆم ئـەزانم. بەهـەرحاڵ شـیعری "نـزای درەخـت" ئەگەرچی لەبۆتەیەکی تردا قاڵ بۆتەوە. بەڵام من وەرمگرتووە خۆش بەختانەیش هەر خۆیشم یەکەم کەس بووم باسم کردووە .

ش.ب 1991

مامۆستام گۆران

ئەی جێنزرگەی یارانی خامۆش
میری شاعیران نەکەی فەرامۆش
ئەی ئەرخەوانی ئازیزی سەیوان
ئاخۆ ئەزانی کێت بۆتە میوان؟
میوانی تازەت تەرمی "گۆران"ە
گەوهەری دنیای شیعری کوردانە
شا بەستەی گیانی تازە هەڵبەستە
زیندووی ئەدەبی چرا بەدەستە
ئاوازی لێوی فریشتەی ژینە
خواوەندی وەسفی جوانو شیرینە
تریفەی هەستی مانگی نەورۆزە
لوتکەی هونەری بەرزو پیرۆزە
گیانی مەولەوی سەدەی ئێستایە
پەنجەی نەخشاوی وردی هیوایە
قیبلەی ئارامگای تاسەی دڵدارە

باڵا ئاوێنەی دڵی بەهارە.

★

گۆران ئەبینم: لەناو جوانییا
ئەژی لەئاسۆی دەم بەیانییا
لەگۆمی مەنگو لەخۆرنشینا
لەقژی زەردو لەچاوی شینا
لەلوتکەی سپیو نزاری چڕا
لەهاژەی چەمو قەڵبەزەی خوڕا
لەباڵای بەرزی زۆر شۆخو شەنگا
لەدۆڵی کپی ماتو بێدەنگا
لەبای خەزانو پایزی زەردا
لەباڵەفڕێی پەپوولەی هەردا
لەناو هێلانەی سۆزی بولبولا
لەدەمی خونچەی سەر پۆپەی چڵا
لەناو جریوەی ئەستێرەی دوورا
لەرەنگی ئاڵو پەمەییو سوورا
لەبەرزیی کێوی سەر کەشکەڵانا
لە، لەرانەوەی پەڕەی گوڵانا
لەنیگای مەستی ئافرەتی جوانا
سیاچەمانەی لای هەورامانا
لەعەتری بۆنو بەرامەی باخا
لەدارو بەردی رێی قەرەداخا

لەو جوانیانەدا کە وەك وەنەوشە

لەبەر چاوانا وون و خامۆشە.

★

کەژاوەی شیعری بەهاری گۆران

رووناکە وەکوو ئاسۆی بەر بەیان

هەتاکوو جوانی بژی و بمێنێ

گوڵاوی شیعری ئەو ئەپرژێنێ.

سلێمانی/1962

گەڕانەوە

شیرینەکەم، سبەی ئەڕۆم، بەجێت ئەهێڵم
ڕێگای دووری گەڕانەوەی ناسۆر ئەکێڵم
ئاخی خۆزگەی، یادگاری، کورت.. هەڵئەکێشم
فرمێسکی دڵ، لەناو شەوی، پەستما ئەنێژم
ئەڕۆم بەرەو، شاری بێدڵ، شاری بێ بەهار!
چاوەڕێمە، ژووری تەنیای دۆستی گرفتار
چاوەڕێمە،ماڵی بێتۆی، چۆڵو هۆڵی دڵ
چاوەڕێمە، ئاسۆی بێخۆر، تەمەنی بێگوڵ
چەند ڕۆژێ بوون، وەك پەپوولە، کورت بوو تەمەنیان
نەسرینەکەم، ماڵ ئاوابێ، خەوێ بوو دیمان!

سلێمانی/1968

لەباوەشی جوانییا

دەمەو ئێوارەی خۆرنشین
دوا عومری پایزی غەمگین
هەنگاوی خەمی تەنیایی
ملی پێنام بەئەسپایی:
بەرەو جێیە کە خامۆشیی
دنیای گرتبێتە کۆشیی
بەرەو جێیە کە بێدەنگیی
تیایا بژی بۆ دڵ تەنگیی
پەستیو ئێوارەی خۆرنشین
لەدەروونی منا ئەژین.
ئەم دیمەنی خۆرنشینە
لەناو گیانما جێ نشینە.
پەڵەی هەوری سوور هەڵگەڕاو
بەدوا تیشکی خاوی هەتاو
وەکوو تارای بووکی لادێ
رووی ناز بەئاسۆدا ئەنێ
دەم ئەنێتە دەمی جوانیی:
لەناو رەزو چەمو کانیی

ریزە شاخی دووری شین کار
تەمەنێکن بۆ کردگار.
ئاسمانی سەر لوتکەی بەفرین
وەك کەژاوەی بووکی سەر زین
چاوی هیوا هەڵئەهێنێ
دیوی دنیای دڵ ئەبینێ.
تاك تاك درەختی رووتاوە
لق نووشتاوی بۆ ناو ئاوە.
گۆڕستانی گردی ئەو بەر
نیوەی هەتاو نیوەی سێبەر.
دووکەڵی لادێی بن بنار
پێچ ئەخوا بۆ گەرووی نزار.
لەدوور رێبواری ماندووی رێ
بەلەش کفتیی هەنگاو ئەنێ.
باخی نزیك قەراغی شار
ئەمساڵیش وەك پارو پێرار
وشكو برنگیی تیا دیارە
چاوەڕێی ئاوی بەهارە.
کڵاوی زەردی خۆرنشین
لەسەر لووتكەی بەرز چەسپین.
پێچەوانەی تیشکی هەتاو
شکایە ناو جۆگەلەی ئاو.
تەمومژی بەری گۆیژە
پەرژینی دۆڵو رێی لێژە.
گردی زۆرو بەرزیو نشێو

سواری یەك بوون تا سەری كێو.
پیٚدەشت لەسەرنجی چاوا
زەردە بەتیشكی رۆژئاوا
گەلای ئالٚتون رەنگی وەریو
خزانە ناو قولایی شیو.
گوومەزی سەر گردی یارە
وەك پیرۆزەی یادگارە،
كە لە پەنجەی دەستی یادا
بریقە بۆ ژیان ئەدا.
وەك ریزە پلٚپلٚەی زێڕین
تاكو تەرا یان چین بەچین،
گلۆپی تازە هەلگیرساو
لەشارا وا دێتە پێش چاو.
پەپوولەی سەرچڵی تەنیا
بەسەرنجی چاوی وریا
ئەگەڕیٚ بۆ خۆشەویستیٚ
دلٚی لەگەلا ببەستیٚ
لەلانەی خۆزگەدا ساتیٚ
گولاوی ناودەمی باتیٚ
لەناو جوانی سروشتا هەر
سەری ئارام بنێتە سەر
ئەو دنیایەی وەك فریشتە
میوانی كۆشكی بەهەشتە.

سلێمانی/ 1961

کەی بێ؟

گیانە.. کەی بێ، تارای سەری، ئاوات لابەرم؟

ئەم تەمەنەم، لەئاراما، دڵی بسرەوێ

توخوا گیانە، کەی بێ دەستی، بەهارێ بگرم؟

وەکوو ساواش، لەناو کۆشکی، شادما بخەوێ؟

★

گیانە.. کەی بێ، کە تاریکیی، ئەم شەوە تاڵەم

بەپرشنگی، خۆری بەیان، روناك بێتەوە؟!

گیانە.. کەی بێ تەموومژی، پەستی ئەمساڵەم؟!

بەئومێدی، بەتۆ گەیین، بڕەوێتەوە؟!

بەغدا/1968

وشەی پشکۆ

دیاریی نەورۆزی 1967

لەباتی نێرگز چەپکە هەڵبەستی
سۆزی دەروونم ئەکەم بەدیاریی
بۆ ئەو کەسانەی کە خۆشەویستیی
گیانیان ئەبەخشن بەکوردەواریی

★

لەباتی ئاگر بەپشکۆی وشەی
زمانم، نەورۆز هەڵئەگیرسێنم
لەباتی درەخت ئەم شەوە رەشەی
ناکۆکیی کوردی تیا ئەسووتێنم.

★

ئەو دڕكو چقڵەی ئەمساڵ چەقینە
پەڕەی گوڵاڵەی جەژنی نەورۆزم
ئەو فرمێسکانەی ئەمساڵ پەڕینە
چاوی هەزاران کوردی دڵسۆزم

★

ئەو هەنسکانەی لەقورگی شاخا
پەنگیان خواردەوە بوون بەهەڵمی خەم
ئەو ساوایانەی لەکۆشی داخا.
مەمکی بێشیریان خرایە سەر دەم

★

گووناهیان ئەستۆی ئەوانە ئەگرێ
کە بوونە زستان بۆ نەورۆزەکەم
دەستێ فرمێسکی ئازارم ناسڕێ
سووربووبێ بەخوێن، خوێنی هۆزەکەم.

★

بەڵام کام ناپاك توانی شاڵاوی،
پڵنگی تۆڵەم رابوەستێنێ.
یان کام ئەژدەهاك توانی گەرداوی
دەریای هەڵچوونم تیا بسرەوێنێ.

★

تا لووتکەی سپی، رێچکەی قەترە خوێن.
رژاوە بەرێی دیاری خەباتا
بۆیە گوڵاڵەم لەوێدا ئەڕوێن
تا دیار بن لەناو باخی ئاواتا.

★

ئاگری کەژی جەژنی شانازیی
بەفوارەی خوێنم خۆش بووە ئەمرۆ

بۆیە ئاوازی بەستەی ئازادیی
بەهەزاران دڵ نۆش بووە ئەمڕۆ

★

چەکووشی مەلاس لەدەستی زبرا
چیرۆکی هێزی ئەو برسیانەیە
لەش ئەتوێننەوە لەناو ئاگرا
"کاوە"م نموونەی ئەو داستانەیە.

★

کاوەی سەردەستەی چەوساوەی مێژووم
ئەو بانگەی کە دای لەلووتکەی بەرزا
بۆ نەوەی کوردی ئەمڕۆو داهاتووم
دەنگ ئەداتەوە لەگەڵ نەورۆزا.

★

رەش‌و رووتی کورد ئارەقی رەنجیان
کردە سەر زەوی تینووی وڵاتم
ئەوسا دروێنەی سەختی تێکۆشان
بوو بەخەرمانی بەرهەمی مارتم

بەغدا/1967

لەگەڵ "نالیی"دا

پەریی شیعرم لە من بێزارە بێتۆ
ژیان رۆژی وەکوو شەو تارە بێ تۆ
تۆبەی دڵەو لەدوور هاوارە بێ تۆ
نەمردم من ئەگەر ئەمجارە بێ تۆ
نەچم شەرت بێ هەتا ئەو خوارە بێ تۆ

بەغدا/1967

شەقامی کچان

چاوی برسیم، لەشەقامی بەغدای کچانا
هەموو رۆژێ رێبوارێکە وا لەسووتانا
هەتا ئەژنۆ شل ئەبێتو تا هیلاك ئەبم
منی تەنیا، منی بێ کچ، هەر دێمو دەچم.
شەقام هەمووی، ئەم بەرو ئەوبەر، لەسەر تا خواری
بەردەم کۆگای، ناو پێشانگای، وردە بازاڕی
هەر کچانەو، هەر جوانییەو هەر بۆنی خۆشە
هەر لەزەتی چاوو گیانەو بەتەمەن نۆشە
چاوی برسیی، هارو هاجی، تەماشا کردن
گلاراوی تێئەکەوێ، بۆ پڕ پیاکردن.
هەتا ئەژنۆ شل ئەبێتو تا هیلاك ئەبم
منی تەنیا، منی بێ کچ، هەر دێمو دەچم.
تاوێ ویقار لەرۆشتنی وردا ئەنوێنم
تاوێ شەرمو تاوێ سەر لەخۆم ئەشێوێنم
تاوێکی تر بەتەماشای بیانووی موغازە

ڕائەوەستم ڕوو لەو کچەی کە ڕاستیی نیازە
هەر هەنگاوێ هەر ئاوڕێ مایەی خەفەتێ
هەر بینینی شۆخێکی جوان بۆ من عەزرەتێ
هەر بۆنێکی عەتری قژی، هەر چرپەی دەنگێ
هەر نازێکی کچی چواردەو، زڕەی بازنگێ
هەر ترپەی پێ گوێ لێ بوونێ، هەر پێکەنینێ
هەر سەرنجێ لەسواربوونو لەدابەزینێ
هەر چوونە سەر پێپلیکەیەك بۆ قاتێکی تر
هەر قاچ لەسەر قاچ دانانێ، هەر پوزێکی پڕ
هەر بینیی کراسێکی ژوور ئەژنۆی ناسك
هەر ڕانێکی گۆشتنی ناو تەنوورەی تەسك
هەر مەمکێکی گردو قووتی بەکیسە سەغڵەت
هەر پشتێکی نیوە رووتی شۆخی کەڵەگەت.
هەر گۆی مەمکێ کە ماچ ئەکا شیفۆنێکی کاڵ
یان جاروبار لەرەی دێتو ئەبینرێ بەحاڵ
هەر بینینی دەست بردنێ بۆ قژ ڕێك خستن
یان نازێکی تووڕەبوونی لێو هەڵقورتاندن
هەر بینینی ڕەوتێکی گورج، لەشێکی جرپن
هەر بینینی پێستێکی ئاڵ ، کولمێکی خرپن
هەر بینینی پشتی ڕانێ، کەوا شنەی با
لەرێکەوتا کراسەکەی لەسەر لا ئەبا.
یان بینینی درزی مەمکێ، کەوا بەئەنقەست

تۆزێ زیاتر دەرخراوەو دایناپۆشێ دەست
بینینی هەر بەر سکێکی لەجلا چەسپاو
یان لاسکی کیسەی مەمکی لەشان داخزاو!
یان ئەو شلکەی رانە نەرمەی، سەرنجی خێرا
بەدیی ئەکا لەناو "تاکسی"و جێی سەرەو ژێرا
یان ئەو چرچەی کە دامێنی دوای کورتی کراس
تێی ئەکەوێ‌و زیاد هەڵ ئەچێ لەشوێن دەسی قارس
یان ئەو قژەی بەتەرتیبی تازە داهێنراو
رۆژێ خاوەو رۆژێ لوول‌و جار جار پەشۆکاو
یان ئەو گوڵەی لەمابێنی درزی مەمك دا،
دانراوەو، چاو، چاوشارکێی لەگەڵدا ئەکا
یان پشتێنی بەکەمەری باریك، تۆزێ شل
یان قەراغی ژێر کراسی درێژتر لەجل
یان بینینی ئەو برژانگەی لەپاش چاوڕشتن
لەناو ریزا یەك یەك دیارن لەچاو رەشتڕن.
یان بینینی ملوانکەیەك کە مورووی دوایی
شۆڕەو ماچی مەمك ئەکا زۆر بەئەسپایی.
یان بینینی جوانی بەردەم ئاوێنەی کۆگا
کە بۆ تاوێ سەرنج ئەداو لەخۆی تێ‌ناگا.
یان بینینی ئەو نازدارەی لەپڕ ئەوەستێ،
تا گۆرەوی شلی.. هەڵکاو لە ڕان بیبەستێ.
بینینی هەر زنجیرێکی خوارووی لای کەمەر

کەوا لەبەر، پەلە، نیوەی نەبراوەتە سەر
دەری ئەخا ئەو ئەتەکەی کە ئۆقرەی لاویی
ئەخاتە ناو خەیاڵێکی پەرژین ئاگراویی
یان بینینی ئەو لا مەمکەی کە چۆڵیی بن باڵ
دەری ئەخا بۆ سەرنجی هەوەسی خەیاڵ.
یان بینینی ئەو ئەڵقەیەی شۆخی ئێسك سووك
دەری ئەخا.. تا بزانیت ئەو بووە بەبووك.
یان بینیی تیلەی چاوێ بەپارێز روانین
یان بینینی لێوێکی قوت.. تەڕ بۆ هەڵمژین.
یان بینینی دوگمەیەکی سەر سنگ ترازاو
کە لێ بوردن داوا ئەکا لەمەمکی تۆراو.
یان بینینی موستیلەیەك یاقووتەکەی سوور
لەپەنجەدا پرشنگ ئەدا بۆ لاوێکی دوور.
یان بینینی ئەو رەفتەیەی لەرەنگی جلە
قژ ئەبەستێو گوڵی گرێی تا شانو ملە.
بەتەلەفون.. قسەی بێدەنگ.. قاقای ئەو جوانە
کە نایبیسی لەبەر شووشەی کۆگای جامخانە
یان بینینی تێکەڵ بوونی پلو پێی رۆیشتن
لەوکاتەدا کە خێرایە بۆ زوو گەیشتن.
یان گوارەیەك تۆزێ شۆڕەو، کە لەئاوڕدا
خۆی هەڵئەسوێ لەلاجانگو سەر لەکوڵم ئەدا.
ئەمانە گشت هەموو وەکوو ئاگرو پووشوو

گڕی لاویی بەر ئەدەنە ئارەزووی تینوو
لەتەوقی سەر هەتاوەکو کەڵەموستی پێ
هەر موچڕکو تەزووی حەزە تیا یەتو ئەچێ.
هەتا ئەژنۆ شل ئەبێتو تا هیلاك ئەبم
منی تەنیا، منی بێ کچ، هەر دێمو دەچم
چاوی برسیم لە شەقامی بەغدای کچانا
هەموو رۆژێ رێبوارێکە وا لەسووتانا.

بەغدا/ ئابی/ 1967

هەڵبەست

هەڵبەست کلووی، وشەی سپی، ناو ئەو بەفرەیە
بەبێچرکە، ئەنیشێتە، سەر هاوینی گیان
یاخود بزەی، مانگەشەوی، دەم تریفەیە
کە هەر چوار وەرز، ئەدا لەرووی شەپۆلی ژیان.

بەغدا/ 1968

شەوانی نائومێدی

ئەمشەو ماتیی
وەك ئۆردویەكی شكاوی
لە تینوێتیا خنكاوی
ڕێی نەهاتیی.
یان وەك سیمای ئەو ئافرەتەی
بێچارەنوس و نەگبەتەی، بە ڕۆژئاوا
لەناكاوا
لەخورپەدا
شوومێ هەواڵی پێ ئەدا
ئەڵێ: ئەوا
تەرمی كۆرپە تاقانەكەت،
گلێنەی هەردوو چاوەكەت،
گەیشتە جێ
بكەوە ڕێ!.
ئەمشەو ماتیی

وەك ئەو رۆژەی قڕوقاتیی
هەموو دنیا بگرێتەوە
زەردەخەنەی لێوی ژیان
بەیەكجاری ببڕێتەوە
جامی ئومێدی دڵو گیان
سەرەو نخون بكرێتەوە
ئاوا ماتیی
منی تەنیای گۆشەگیری
بۆ نەهاتی
تەمەن كاڵی
دەروون پیری
ژیان تاڵی،
گرتۆتەوە!!
ئاوا ماتیی
هەموو كاتێ
لەسەیوانی
پەرێشانی
گیانی منا ئەباتە سەر
وەكوو -ئەختەر-
چۆن پایزی
ماتو زیزی
پەشۆكاوی

تروسکەی خۆش لێ بڕاوی
ئومێدو خۆزگە تاساوی
بۆ ساتێکیش نەکردە خەو،
ئاوا ماتیی، ماتیی ئەمشەو
منی تەنیای هێشتۆتەوە!

★

دە ئەی شەوی
بەبێ خەوی
منی ماتەم
ئەو ئاوازەی
پڕ لە رازەی
لەسەر دەمتە، مەیبڕەوە
چونکە تاسەم،
لەباوەشی خەما کفتە
وەك هەناسەم.
دە ئەی شەوی
مەرگی نەوی
گوڵی عومرم
قوڵپی دەروونی زۆر پڕم
جێم نەهێڵی
نەکەی رۆژم لێببێتەوە
من ئەمەوێ لەژێر باڵی

بێسامانێ

تاسە نۆشی،

تۆی بەئازار

هەتا ماوم بمێنمەوە

دەم بەهاوار

ببمە هاورێ و هاودەمی

رێگەی خەمی تۆی گرفتار!

من ئەمەوێ لەگەڵتا بم

لەتەکتابم

لەتاریکیی دەرونتا بم!

لەناو گیانی زەبوونتا بم!

توخوا نەکەی جێم بهێڵی:

دەبا تاریکیی ئەمشەوم

داپۆشێ رووناکی سبەی.

دەبا پرسەی گوڵی نەوم

خۆش کا شینی ئاخو کسپەی.

دەبا فرمێسکی چاوانی

نائومێدیی تێر برێژم.

دەبا دڵم لەسەیوانی

جوانەمەرگیدا بنێژم.

توخوا نەکەی جێم بهێڵی:

من ئەمەوێ لەگەڵتا بم

لەتەکتابم

لەتاریکی دەروونتابم

لەناو گیانی زەبوونتابم!

سلێمانی/ 1961

دوو وێنە

بەیانیی دییم، وەکوو بەهار، سەرلقی ئاڵ بوو
بۆ نەورۆزی، مژدەی ژیان، نێرگزی ساڵ بوو
گەشەی گیانی، لەباوەشی، دایکی شادییا
وەك جریوەی، دەم ئەستێرەی، خۆشی ساماڵ بوو!

★

بەیانی دییم، بزەی لێوی، وەکوو مانگەشەو
سەر رومەتی، گۆمی شینی، هیوای ماچ ئەکرد
جوانی سروشت، دنیا هەمووی، بۆ شۆخێتیی ئەو
لەبەر پێیا، دامابوونو، سوجدەیان ئەبرد!

★

ئێوارەش دییم، وەکوو پایز، کزو زەبوون بوو
لەشی جوانی، خۆراکی دڕك، بۆ زەبری بەرد بوو
بزەی لێوو، گەشەی گیانو، ئاواتی دەروون
نمێ فرمێسك، ئاخێکی قووڵ، رەنگێکی زەرد بوو!

بەغدا/ 1967

که تۆم ناسیی

پەری خەیاڵی هەمیشەم
خوای دڵداری تازە پیشەم
خولیای گەرمی هەرزەکارییم
تاقانەی بەری دڵدارییم
فریشتەی ژیانی تازەم
گۆرانی خۆشی ئاوازەم.

★

تەمی خەمی بەری چاوم،
وون بووی ناو دڵداری ناوم؛
رۆژانی ئەوسای رابردووم
دڵی بێهەستی وەك مردووم
گۆشەگیریی و گیانی تەنگم
سەراپا ژینی بێدەنگم
که تۆم ناسی لێم بەدەربوون
وەك نەمدیبن لێم بەسەرچوون
که تۆم ناسی سۆزی گیانم

ساڕێژی کرد زامی ژانم.

که تۆم ناسی ئاشی بەختم

کەوتەوە گەڕی خۆش وەختم

هەوری ناسۆرم توایەوە

عومرم لەنوێ نووسرایەوە

پەری خەیاڵی هەمیشەم

خوای دڵداری تازەپیشەم.

سلێمانی/1958

ئـەو

دیسان خەیاڵی دووی پەریی نیگار
ماخۆلانێتی جێ بەخۆی ناگرێ
دڵی نەسرەوتی هەمیشە لای یار
گلاراوێتی دابین ناکرێ
وەختە تەق بکا.. ئارەزووی بزێو
بۆ ماچی خونچەی تەڕی سووری لێو.
دەمێکە دڵەی لاسارو وڕکن
ئارامو ئۆقرەی لێ هەڵگیراوە
ئا لەو رۆژەوە کە سەرنجی من
لەبەژنو باڵای ئەو حەپەساوە
لەگۆنای گەشی ئاڵو قوڵپنی
لەچاوی رەشی کەمێ شەرمنی
لەدەستو پەنجەی رێكو خرپنی
لەلارولەنجەی لەشی جرپنی!
لەپاوو پوزی سپیو گۆشتنی

لەنازو نووزی زوو پێگەیشتنی.

★

کە هەر یەکەیان وەك پیانۆ، کەمان

جۆرێ ئاوازەن بۆ شیعری تازە

بۆ ئەو دیوانەی کە بووکی نیاز

ئیلهامی خۆزگەی دەستەی دڵخوازە

سلێمانی/1959

کچی خەیاڵ

گیانە: کچەکەی خەیاڵی
جگەرگۆشەی خۆشەویستییم
ئازیز! تریفەی سامالّی
مانگی تەنیا جوان پەرستیم
بووکی ناو کەژاوەی نیازی،
بەهاری خۆزگەی مرادم
جێ نزرگەی رازو خوازی
داستانی عومری فەرهادم.
نەغمەی رەوانی بەستەکەی
جوانی ئافرەتو دلّداریی
تەلی تاری هەلّبەستەکەی
ئاوازی منی غەمباریی
هاودەمی شەوی تەنیایی
ئەم دلّە وێلّو سەرسامەم
رابەری رێگەی ئاوایی

ئەم ژینە پەستو ناکامەم.
هۆگری وێردی زمانی
بەحەزی وەختو ناوەختم
پرشنگی ئاسۆی بەیانی
هەڵهاتووی باوەشی بەختم.
گۆرانیی عومری شیرینی
بەخرۆشی "بیستساڵانەم"!
لای لایەی وڕكو گرینی
دڵی نەختێ مناڵانەم
نەشئەی پڕ لە جۆشی گیانی
تینووی عەزرەتی ئارەزووم
گەشەی بەهاری ژیانی
رۆژانی ئێستەو رابوردووم.

سلێمانی/ 1960

بەینێکە

بەینێکە خولیای حەزو ئارەزووم
سەرگەرمی کۆڕی بەزمو ئاهەنگە
نەشئەی ئارامی دەروونی تینووم
وەکوو تریفەی سەر گۆمی مەنگە.

★

بەینێکە تیشکی ئاسۆیە گیانم
ئەگرێتە باوەش زۆر لەسەرخۆیە
وەکوو منداڵیی خەوی جارانم
هەمو ساتێکی پڕ لەئۆخەیە.

★

دڵەی خامۆشو تاریکی دوێنێم
رووناکە ئەمڕۆ وەکو بەهارە
هەنگاو بۆ بەرزی سەر لوتکە ئەنێم
ناژی لەدڵما ناوی پەژارە.

سلێمانی/1962

هێشتا لەپشتی باوکا بووین

بەبۆنەی ڕاپەڕینەکەی "6"ی ئەیلولی "1930"

بۆ هاوتەمەنەکانم، پێشکەشە..

ئەوسا ئێمە هێشتا لەناو پشتی باوکا بووین
لەدەروونی غەیبو دنیای چاوتاریکا بووین
نە دەسو دڵ، نە تام نە بۆ، نە ڕەنگ نە هەواڵ
نە دەنگو سەنگ، نە ناونیشان، نەخەو نەخەیاڵ
هیچیان نەبووین، کە بروسکەی گیانی کوردستان
لەناو شەوا ڕۆژی ڕوونی نوێی دائەگیرسان
هیچیان نەبووین کە ئەم کوردە قۆناغ بە قۆناغ
سووری ئەکرد سەنگەری ناو سنگی شاخو داخ
کە "ئەیلول"ی گیان بڵێسەی بەردەرکی سەرا
تەرمی ڕۆڵەی لەسەر دەستی هیوا ئەگێڕا
کە ڕاپەڕین بۆ ئازادیی سکی ئەسووتان
کە بازووی ژین کۆتی مەرگی سەرشۆڕیی ئەشکان
کە فوارەی خوێن لەشی خاکی تینووی سوور ئەکرد
کە تاریکیی لەژێر چنگی هەڵمەتا ئەمرد

که هاواری، کاروانی ڕێی، ڕوو لەلووتکەی بەرز
لەناخەوە لەشی دنیای ئەهێنایە لەرز
کە تریفەی مانگەشەوی پاش ڕۆژی کوشتار
بەهێمنی ئەنیشتە سەر خامۆشی ناو شار
کە "پیرەمێرد" کڵپەی شیعری لەسەر یارە دا
لەدڕکەزی ڕق و کینەی دوژمن بەرئەدا
کە "بێکەس"ی بیر ڕووناکی نەبەردو ئازا
پشکۆی شیعری بەناو دڵی ڕەشا ئەچزا
ئێمەو باوکیش، هێشتا لەناو، پشتی ژینا بووین
لەدەروونی، ونی دنیاو، ڕێی نەبینا بووین
کە ئەرخەوان، لەناو بەفرا، چاوی بەهاری
هەڵئەهێنا، بۆ شەهیدی، ناو کوردەوارییی
کە خۆری دەم.. زامی شەبەق لەکەژو هەردا
لەخوێن چەپکی گوڵی ئەکرد، بەیەخەی کورددا.

بەغدا/ 1967

بـــيرته؟

بيرته! ورد ورد، بەگوێ چەمی، کەف چرێندا ئەرۆشتین
وردە شەپۆل، بەئەسپایی، قاچی رووتی ئەشتین؟
لەبەر هاژەو، خورەی ئاوی، گوێ کپ کەری قەڵبەزە
لەرازی دڵ، لەقسەی یەك، زۆرجار نەئەگەیشتین؟

★

بیرتە بەدوای، پەپولەدا، رامان ئەکرد دوو بەدوو
تا یەکێکمان، لێ ئەگرتن، هەناسەمان سوار ئەبوو؟
وەکوو منداڵ، ئاوپرژێنی، لەشی یەکترمان ئەکرد
بەتەڕبوونـمان، پێئەکەنین، قەت تاقەتمان نەئەچوو؟

★

ئەی لەبیرتە، بۆ دزینی، بەرسیلەی مزرو هەنار
دزە دزەی، رۆشتنمان بوو، بۆ پەنا داری حەشار؟
من خەریکی، کردنەوە بووم، کاتێ زانیم خاوەن رەز
بەدارەوە دوامان کەوتو، هەڵی بڕین سەرو خوار؟

★

ئەی لەبیرتە، لەرێبازا، کە هەڵنووتیت‌و کەوتی
دەسم دایتێ، چاوت داگرت!، بەباوەش هەڵم گرتی؟
نشێوێ بوو، کەس دیارنەبوو، خێرا فرسەتەم هێنا
لەناو دەمت، هەتا توانیم، ماچێکی گەرمم کردی؟!

بەغدا/1968

کـــاتـــێ

کاتێ پرشنگی سەرنجی نیگات
دنیای ئارامی لێ ورووژانم
کاتێ کە لەنجەی پڕ لەمۆسیقات
تەزووی ئارەزووی خستە سەر گیانم
زانیم کە ژینی دوێنێی بێتۆیی
تەمەنی لاوییم بێهوودە رۆیی
زانیم کە بێ تۆ ئا ئەم ژیانە
ئاخە، کسپەیە، ناسۆرە، ژانە.

سلێمانی/ 1962

دڵداریی جاران

ژیانەوەی چەند وێنەیەکی شیرینی کۆنە

-1-

پاش نیوەڕۆ، پاش ڕەنجدانی
گێرمەو کێشەی ڕۆژی فەرمان
پاش وچانی..
سەواو مامەڵەی سەر دوکان
خۆشە گەڕان..
بەناو کۆڵانی گەڕەکی
"سەرچیمەنا" تا "حاجی حان"
بۆ چاوبڕکێ لەگەڵ کچان
بۆ بینینی ئافرەتی جوان.

★

لەناو سنووقی بۆراقا
لەناو تاقا
رانکوچۆغەی تازەی جەژن
هاتەدەر بۆ لەبەرکردن.
کلاش.. بەچنینی وردی
هی هەورامانە دەس کردی

لەپێکرا،
تەواوی کرد: جلی کوردی.

★

ئاوێنەی چەسپی ناو دیوار
چەسپێکی نزمی گێڕو خوار
بەشانەی تەختە.. هەشت نۆ جار
بەنوشتاوەیی بۆی وەستا
رۆنێکی زۆر لەناو مستا
سەری لەبەردا داهێنرا
دەست ماندوو بوون
تا تاقەت چوون
خۆ رێك خرا.

★

لەبەر خۆوە بەستەی "هەی نار"
ورتە ورتێتی لەسەر زار
ئینجا.. قەتار..
بۆ پشوودان..
گۆڕیی بە "نازی چاوبازان".

★

بەپۆزێکی هەڵوێستەوە
بۆ بەر دەرگا
سێوە لاسور بەدەستەوە
بۆ سەر رێگا
یاریی لەسەر دەس پێئەکا

باوەو وایە
مەعنای تیایە:
نیشانەی کوڵمی جوانانە
هی کچەکەی کانێسکانە.

★

بەکۆڵانا وەرەو بڕۆ
وای دەرئەخا ئیشی هەیە
بەڵام درۆ
بۆ بینینی ئەو کچەیە
کە دەمێکە شێتی بووە
لەدەستەی هەموو جوانانا
لەناو کیژی کانێسکانا
تەنیا ئەو بەدڵیا چووە.

★

تا شل ئەبێ هێزی ئەژنۆ
وەرەو بڕۆ..
سەر ئەشێوێ.. یەتو ئەچێ
هەنگاوی خوارو خێچ ئەنێ..
داپیرەی زیتی تەشی رێس
لەبەر قاپی چاوی لێیە..
پێئەکەنێ..
ئەڵێ "کورم ئەو کۆڵانە.. کوا دەرئەچێ!"
تەریق بوونەوەی پاشەو پاش
ئارەق بەناوچەوان ئەگرێ.

-2-

هێشتا عەسرە.. گەڕەك كرە

خەڵك نووستووی تێرو پڕە

بۆ كچانی زیندانی ماڵ

زیندانی ساڵ

فرسەتێكە بێنە دەرێ

بۆ ناو كۆڵان

بۆ گسك دان

بەر دەرگای ماڵ خاوێن ئەكەن

دوو سێ جار، ئاوڕشێن ئەكەن

بەڵام مەبەست یار بینینە..

بزەی لێوێكی شیرینە.

★

هەتا دڵنیایی تەواو

لەناو دڵا ئارام نەگرێ

هەتا تیشكی سەرنجی چاو

ناخی دەروون تا بن نەبڕێ

هەتا تەواو لەدەس بڕین

نەكرێ نەفرین..

هەتا راستیی نیازێكی پاك

دیاریی نەدا

كچ دڵی خۆی بەكوڕ نادا!.

بەڵام کاتێ دەرکەوت خواستی
پاکە وەکوو نیازی ڕاستی..
ئەوسا.. ئیتر..
بەرقاپی گر..
چاوەڕوانە..
بۆ بینینی ئێوارانێ
ئیشارەتێ.. سەرنج دانێ
کچی دڵخواز پەرێشانە.

★

ئینجا ئیتر پەپوولەی دڵ
چۆن ڕازی دڵ
بگەیەنێ بەسوورە گوڵ
چۆن بیدوێنێ؟ چۆن پێی بگا؟
کەی بێ قسەی لەگەڵ بکا؟
بەکاغەز یان لەبەر دەرگا؟
کەس دیار نەبێ
هەلی هەڵکەوت بەکاربێنێ
ئەم هەڵوێستە زۆر گرانە
خەڵکیش زۆریان دوو زمانە
چاکتروایە بەنامەیە
سکالاکەی هەڵبڕێژێ
هەر دووراو دوور لەخەیالا!
خونچەی لێوی هەڵبمژێ.

-3-

لەسەر كاغەزێ تايبەتيى

كە لايەق بێ بەيارى جوان

كوێرە خەتى

حوجرەى جاران

كەمتر وشەى كوردى پەتى

بەلآم رەوان

قسەى ساكار

هەڵئەبژێرێ بۆ مەتحى يار.

دەست پێ ئەكا.. ئەڵێ "گيانم

هەناوم، رۆحى رەوانم

هێزى ئەژنۆم

بينايى هەردوو چاوانم

پەرێشانم..

بەو پەنجانە..

سارێژى كە زامى ژانم"

وشەى دووبارەى لەيەك چوو

ئێجگار زوو زوو

دێرى شاشى نارێكو پێك

ئەخەنە ڕوو..

لەگەڵ نووسينى دێرێكا

پياچوونەوە بەسەر يەكا

دڵدارى يەكەم جارێتى

یەکەم کچی بەهارێتی
بۆیە دوودڵە لەشێوەی
جۆری نووسین.
بۆ نازەنین.
تا چەند جارێ
تا شێوەیەك دڵی ئەگرێ
کاغەز ئەدرێ
دیسانەوە لەنووکەوە
سەری دێڕی یەکەم ئەگرێ
یەك لەسەر یەك
لەشیعری زۆر
لەفۆلکلۆر..
بۆ وێنە وەك:
"سەر کە سەر ڕانم
ڕەگی حەیاتم
لەقەبرەکەشا
هەر بەتەماتم"
ئینجا نیشانە پێویستە
بۆ پێکانی ئەمی هەژار
دڵ بریندار
بەتیری ئەو خۆشەویستە
با بیکێشێ:
وێنەی دڵێ تیر تێ چەقیو
ئەمپەڕ هەتا ئەوپەڕ سمیو

لەدامێنا خوێن تکە تك
لێی ئەبارێ..
دێتە خوارێ..
هێشتا نیشانەیەك ماوە
بۆ گلێنەی ئەو دوو چاوە
چۆن دەری خا کە سووتاوە؟!
بەئاگری جگەرەی دەست
لەچەند لاوە
کاغەزی یاری خۆشەویست
کون کون ئەکا
پەرێشانیی دڵی دەربەست
ئاشکرایەو دەری ئەخا.

⋆

بەر لە کاغەز پێچانەوەش
لەو عەترانەش
کەوا ئێجگار بۆنیان تیژە:
ئەیدا لەنامەی یارەکەی
هەتا بۆنی بەهارەکەی
بکا، شۆخە نازدارەکەی.

-4-

دنیای ئارامی ئەوساکە
ئەت وت بەهاری رووناکە
خەڵکی دڵیان وەك بەفر بوو

سپی‌و بێگەرد
ڕق‌و کینە نالێم نەبوو.
بەڵام کەم بوو
درەنگیی بۆ شەوی نەبوو
شەوی شادیی خەوی نەبوو.

★

وەرز هاوینە..
تریفەی مانگ لەسەر سەربان
چرای کۆڕی دانیشتنە
لەپاڵ چیغا
سکاڵای دڵ هەڵڕشتنە
دەستەی کچان
بەدانیشتن یاخود چیچکان
ئەڵقەی خۆیانیان بەستووە
دیوی کۆڵانیان گرتووە

★

وا تاقمێ لەگەڵ کوڕی..
کۆڵان.. گری
دڵدار هاتن
سەر بەرەوخوار..
بەرەو بەر دەرگای ماڵی یار.
یەن‌و ئەچن..
تا بەر کەلاوەی ئەوبەری
بەرامبەری

کچان ئەگرن
بەدەم گۆرانی و بەستەوە
دەنگ هەڵئەبڕن
هەتا کیژی چاوڕەش هەست کا
حەز لەدەنگی خۆشەویست کا!

★

تینوێتی نیگای گرفتار
وا لەلای یار
بۆ ئەم کاتە
بۆ ئەو مەرام
قسەی بێدەنگ ئیشارەتە.
ئەوا نازدار
دەست بۆ سەرو قژی ئەبا
واتە.. سەلام
لەدڵخوازەکەی خۆی ئەکا!.

★

کەی ئەم ئەبێ بەبووکی ئەو؟!
کەی دێتەدی خەیاڵو خەو؟!
کەی بێ تەمەن، خۆزگەی مەرام،
نەکا ناکام؟!
چۆن پێی بگا؟!
تکاو نزا لای کێ بکا؟!
نزا لای شەخسی پیرانە
گەورەی مردووی گۆڕستانە!

که نزیکی بارەگاکەی
تەنیای "بینایی چاوانە".

★

بۆ تۆ لەدوور ..
هاتووم لەوپەڕی شارەوە
سەرت بدەم:
ئەی "پیرمە سوور"
بۆ حاسڵ بونی نیازی خۆم
ماچت ئەکەم
خۆڵت ئەخۆم
توخوا ئەگەر ئاواتی دڵ
نابەمە گڵ؟
ئەگەر ئەم نیازەم سەر ئەگرێ
با ئەم بەردە بچووکەی دەست
کێلی پیرۆزی تۆ بگرێ!

★

پاڕانەوەی دوورو درێژ..
نزا هەڵڕێژ
لەدەوری گۆڕ..
بەسەزمانە.. بڕوای وایە
کلیلی بەختی دڵداری
لەوێ دایە!

بەغدا/ حوزەیرانی/ 1968

کــه منداڵ بووم

بیرەوەرییە رابوردووە شیرینەکان ، ئەم چەند وێنەیەیان
بەشیعر پێ کێشام، یادگارە بۆ لەبیر نەچوونەوەیان.

1-گەڕەك:

قاپی تەختەی دوو دەروازە
هەر تاکێ، نەخشی جیاوازە
دوو ئەڵقەڕێزی بەدەس قورس
گۆپکەی زۆری ئاسنو مس.
بۆ چاوەزار
بۆ تەماشای دیاری رێبوار
بەسەر دیواری دەرگاوە
نالێکی زل داکوتراوە
مورووی شینی تێخراوە.

⋆

گوێسەبانەی نزمی نیشتوو
درەختی ناو حەوشەی هەڵچوو.
کۆلانی تەنگ..
پەنجەرەی شووشە رەنگاورەنگ.
دووکانی دەرگا لەسەر ماڵ

نەخشی خەت خەتێنی منالْ.
سەکۆی درێژی ناو دالاَن
ئاوڕشێنی ڕێی بەر مالاَن.
مێوی سەر حەوزی بن فێنك
هێشووی پڕ چنگ.
گۆزەی ژێر سێبەری.. تەزیو
تۆوی هەلْوەریو
هێلانەی سەر پێشی هەیوان
بۆ کۆتری نەشیملەو جوان
تاشە بەفری پێشی دووکان
چیخو مانگەشەوی سەربان.

★

ژووری گەورە، کەللەگی ناو
چاك سواغ دراو
بەچوار دەورا ڕەفەی درێژ
چینیو کاشی لەسەر ریزە
بەرمالْی نوێژ
هەلْواسراوە، زۆر ئازیزە.
مەوجی سەرنوێنی هەلْچنراو.
سەماوەری زەردی وارشاو.
تاقی قوولْی، زۆری دیوار.
بالاَ ئاوێنەی بەرەو خوار.

★

بالْەخانەی پێش تەختە بەنگ

سەوزو سوور رەنگ
بەچاو تۆزێ خوارو لاسەنگ
بەسەر حەوشەی ناو گەڕەکا،
ئەڕوانێتو کەشخە ئەکا!.

★

پاشماوەی کۆنە گۆڕستان،
تاك تاك کێلی بەدەرەوە
مەرقەدی شەخس ، ئاین پیران
بەیداخی سەوز بەسەرەوە.
شەویش مۆمێکی داگیرساو
لای کێلی ژوور سەر دانراو
دەوری مەرقەد رووناك ئەکا
نیزا بۆ پیاوی چاك ئەکا.

★

یان لەکەلاوەی چەپەکا
کە زۆرن لەناو گەڕەکا
دیمەنی شەڕە کەڵەشێر،
لەگەڵ یەکا
تا خوێن لەپۆپنە ئەتکا
تا یەکێکیان ئەکەوتە ژێر
تا لەتكو تاس ئەچۆوە
ئێوارەمان درەنگ ئەکرد،
چێشتەکانمان سارد ئەبۆوە.

★

2-شایی:

رۆژی شایی، هەر بەیانیی
بەردەم دەرگا، ناو کۆڵانی
سەر ، سەربانی
ماڵی بووکێ یان هی زاوا
بەگشت ماڵی گەڕەك ئاوا
پڕ ئەبوو لە، جل زەردو سوور
لەمیوانی گەڕەکی دوور
لەمناڵە ورتکەی گڕۆز.
لەلاوی قۆز.
لەژنانو کچی گەڕەك.
لەبۆنی خۆش.
لەدەس گێڕی وردەفرۆش
کە قارس ئەبون بەناخوونەك!.

★

وا دەس بەردانی پیاوانە
نۆبەی هەڵپەڕکێی ژنانە
بۆ لای سەر گوێسەبانە
کاتی گەرمەی سەرنج دانە!
سووراوی زۆر، سپیاوی خەست
خەنەی قاچو، بازنی دەست
کەوای تاقە، چەفتەی سوورمە
ورشەی دەسماڵی، تێل قرمە..
هاڕەی خشڵی زۆری خواسراو

چاوی بەکل ئێجگار رێژراو
لەرزەی ئاشق بەنگو کرمەك
ورشەو پرشەی کراسی خامەك
مێخەك بەنگی تا ناوك شۆڕ
پانی بەرزی رەنگ مەیلەو مۆر
گۆبەرۆکی سوخمەی گوڵ گوڵ
لەگوڵ هێرۆ، ملوانکەی مل

★

جووڵە جووڵی، کابرای شایەر
بەدەس، بەسەر
پیاهەڵدانی بێ سەرووبەر
دزە دزەی ئێمەی مناڵ
بۆ بەستنی لکی دەسماڵ
تا ببینین..
تا پێکەنین..
بەو ئەنجامەی کە دەس بەردان
دەسماڵی لەیەك ئەئاڵان!.

★

3-**نان خواردن:**
مەنجەڵی گەورەی زنجیردار
بەچەند ژنێ ئەهاتە خوار..
پڕە مەنجەڵو لێوان لێو..
تێکە یاپراخی گەلامێو

غەڵبەی قسە، بانگی مناڵ
تەقە تەقی قاپی بەتاڵ
بەرنەکەوتن، بۆڵەو خوتە!
لەمریشكو لەپشیلە،
کشەو ختە!
دەوریی فڕان،
بۆ قوژبنی کەس پێ نەزان
گریانی منال، نووکە نووك.
جێگەی سەغڵەت حەوشەی بچوك.
لەدەر.. لەقوژبنێکی کەلاوە
لەبەر سووری ئەو هەتاوە
چەند سوالکەرێ برسیو داماو
سەریان بەیەکەوە ناوە
لەسەر یاپراخی هەڵوەشاو!.

★

4-بووك بردن:
لەژوورەوە بووك رێك ئەخەن
ئەڵێن قەیرێکی تر ئەیبەن
وا هاتە دەر
تارا بەسەر
تارا: رەنگی ئەرخەوانیی
بووکیش: پەریی کوردستانیی
شەرم لەناو چاوی گەشا،

جوانی وا لەناو باوەشا.
تکەی ئارەقی سەر گۆنا
قەترەی شەونمە لەخوێنا!.
دوو پەری دەستیان گرتووە
کەمێ پێش خۆیان خستووە
وەکوو بەهار..
رازاوەیە بووکی نازدار
نەشمیلەو جوان
وەکوو کچی شیعری "گۆران".

★

بۆ تەماشای بووکێ کردن
پاڵەپەستۆیەو ڕەت بردن
جێگە تا بێ ، تەنگ تر ئەبێ
سەربانو دەر پڕتر ئەبێ
دەنگی غەڵبەو زوورِناو دەهۆڵ
ئەگاتە چۆڵ!
هەنگاوی ورد، نەرمە رۆشتن
وەستانی زۆر، ئارەق رشتن
ئەوا بەرەو ماڵی زاوا
شایی‌و بووك پێکەوە ئەڕوا
هەر لەپاش هەشت نۆ هەنگاوێ
نووچ دانێکی کەم ، بۆ تاوێ
ئاوێنەی چوارچێوە تەختە
جیازیی بەختە

پشت لەخەڵكیی، روو لەبووكە
دیمەنێكە ئێسك سووكە.

★

ماڵی ناو كۆڵانی سەر رێ
بۆ سەیر هاتوونە دەرێ..
خۆزگەی كچی شو نەكردوو
بەكزەوە مل لار گرتوو.
لەسەرنجی چاوا دیارە
روو هێمنە
بەڵام دەروون بێقەرارە!
گۆمی ئارەزووی بێ بنە.
چرپەی كوڕان بەگوێی یەكا
نەهێنی قسە دەرئەخا!
لەپڕێكا پێكەنینێ،
نەهێنی دەرئەپەڕێنێ.
مناڵە ورتكەی بێشوومار
وەك گەڵای دار
هەتاكوو بن..
زۆرتر ئەبن..
نە بۆ بووكەو نە بۆ جوانیی
نە بۆ هەڵپەڕكێو گۆرانیی
نە بۆ خۆشیی زەماوەنگە
نە بۆ كیژی شۆخو شەنگە
وا شوێن كەوتوون

لەپێشەوە پێ هەلگرتوون
بۆ نوقڵی ترشو شیرینە
بۆ ماجوومی ناو قەد شینە!
بۆ نۆكو خورماو حەڵوایە
كە ناو بەناو عانەی تیایە!!

★

5-كۆتایی:

شایی هەردوولا لەیەك دا
تێكەڵ بوونو لەیەكیان دا
زاوای مل قوتی پشتێن پان
چاوەڕوانە لەسەر ، سەربان
ریشی زبرو سەر، تاشراوە
خۆشۆراوە..
جامانەی تازە بەستراوە.
كە بووك گەیشتە بەردەرگا
سمێڵی رەش ، بزە ئەكا!.
بەقامیشێ..
تۆزێ قایم، كە نەیەشێ
بەسەری بووكا ئەكێشێ.
گوڵدان، گوڵاو ئەپرژێنێ!.
نوقڵ منالٚ ئەوروژێنێ
كوڕو كچی حەزلێ كردوو
فرسەتە بۆیان دوو بەدوو!

ورده ورده گەرمەی ئاهەنگ
لەگەڵ تاریکایی هاتندا
سارد ئەبۆوە بۆ کۆتایی
لەگەڵ دەرگا داخستندا
شەوی خامۆش، ماڵ ئاوایی
ئەکرد لەگەڕەك‌و شایی.

بەغدا/ ئابی/ 1967